

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Jemina Halttunen ja Vilma Aarnikoivu

Opas Nuorisokoti Marjikseen muuttavalle nuorelle

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan tutkinto

Sosionomi

Opinnäytetyö

24.8.2020

Tekijä(t) Otsikko	Jemina Halttunen ja Vilma Aarnikoivu Opas Nuorisokoti Marjikseen muuttavalle nuorelle
Sivumäärä Aika	28 sivua + 4 liitettä 24.8.2020
Tutkinto	Sosiaalialan tutkinto
Tutkinto-ohjelma	Sosionomi
Suuntautumisvaihtoehto	
Ohjaaja(t)	Lehtori Katarina Groop Lehtori Miia Ojanen
<p>Kun nuori sijoitetaan asumaan nuorisokotiin, tapahtuu erityinen siirtymävaihe nuoren elämässä. Lastensuojelun keskeisenä tarkoituksena on edistää lapsen hyvinvointia sekä tasapainoista kehitystä, jonka vuoksi erityisesti nuoren tukeminen siirtymävaiheessa ja uuteen sopeutumisessa ovat merkityksellisiä tekijöitä.</p> <p>Toiminnallinen opinnäytetyömme toteutettiin yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton tytäryhtiön MLL Helsingin sosiaalipalvelut Oy:n kanssa, jonka tuottama palvelu Nuorisokoti Marjis on. Opinnäytetyömme aiheena on Nuorisokoti Marjikseen tuleville nuorille tarkoitettu opas. Opas pitää sisällään PowerPoint -esityksen Marjiksesta sekä pelkistetymmän paperiversion Marjiksen säännöistä, toimintatavoista ja periaatteista. Oppaan käyttäjäryhmänä ovat Marjiksen työntekijät ja nuoret. Sen vuoksi pohjasimme oppaan sisältöä käyttäjäryhmän toiveisiin ja haastattelimme sähköisesti käyttäjäryhmään kuuluvia työntekijöitä ja nuoria.</p> <p>Oppaan tavoitteena on tukea Nuorisokoti Marjikseen muuttavien nuorten siirtymävaihetta informatiivisella sisällöllä Marjiksen toiminnasta. Tarkoituksena on näyttää tutustumiskäynnillä nuorelle oppaan PowerPoint -esitys ja jos nuori muuttaa Marjikseen, hänelle annetaan oppaasta tiivistetympi ja selkeämpi paperinen versio.</p> <p>Toteutimme osana oppaan suunnittelua haastattelun sähköpostin kautta, jolla keräsimme Marjiksen työntekijöiltä sekä kahdelta siellä asuvalta nuorelta tietoa oppaaseen liittyvistä tarpeista sekä toiveista. Haastattelun lisäksi käytimme teoreettista aineistoa ja Marjiksen vanhaa opasta kootessamme uutta opasta.</p> <p>Opinnäytetyömme teoreettinen viitekehys muodostuu lain näkökulmasta lastensuojelun toimintaan ja periaatteisiin sekä sijoitukseen sopeutumisesta ja tuesta siirtymävaiheessa. Lisäksi pohjaamme opinnäytetyömme teoriaa nuorten yhteisöllisyyteen ja sen kokemiseen nuorisokodissa.</p>	

Avainsanat	Lastensuojelu, sijaishuolto, nuorisokoti, yhteisö, tuki siirtymävaiheessa, sopeutuminen
------------	---

Author(s) Title	Jemina Halttunen ja Vilma Aarnikoivu A guide to Marjis youth home for incoming youths
Number of Pages Date	28 pages + 4 appendices 24 August 2020
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Social Services
Specialisation option	
Instructor(s)	Katarina Groop, Senior Lecturer Miia Ojanen, Senior Lecturer
<p>When a young person is placed in a youth home, it is a period of exceptional transition in the young person's life. The main purpose of child protection is to improve a child's well-being and provide an environment for balanced development, which is why supporting a young person in transitioning and adapting to a youth home in particular is a relevant factor.</p> <p>Our practical thesis was carried out in collaboration with MLL Helsinki Social Services Ltd, a subsidiary of the Mannerheim League for Child Welfare, which provides the youth home service at Nuorisokoti Marjis. The topic of our thesis was a guide for young people coming to Marjis Youth Home. The guide includes a PowerPoint presentation on Marjis as well as a more simplified paper version of Marjis' rules, procedures and principles. The user group for the guide is Marjis' employees and young people. Therefore, we based the content of the guide on the wishes of the user group which we obtained through and digitally interviewing the relevant employees and young people.</p> <p>The aim of the guide is to facilitate the transition of young people moving to Marjis by providing informative content about Marjis' activities, rules and procedures. Young people visiting Marjis on a familiarization visit will be shown a PowerPoint presentation of the guide, and if the young person moves to Marjis, they will be given a more concise and clearer paper version of the guide.</p> <p>As part of the design process for the guide, we conducted interviews via e-mail to collect information about the needs and wishes related to the guide from Marjis' employees and two young people living there. In addition to the interviews, we used theoretical material and a previous guide to Marjis as a basis for compiling the new guide.</p> <p>The theoretical framework and background of our thesis consists mainly of the legal perspective on the operation and principles of child protection as well as the adaptation and supporting of young people when transitioning to youth homes. In addition, we base the theory of our Thesis on the communality of young people and their experience in a youth home.</p>	

Keywords	Child protection services, foster care, youth home, community, support in transitional stage, adjusting
----------	---

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Lastensuojelulaki turvaamassa lasten ja nuorten hyvinvointia	3
3	Nuoren tukeminen siirtymävaiheessa ja nuorisokotiin sopeutumisessa	5
4	Nuorisokodin yhteisö ja yhteisöllisyys	8
4.1	Nuorisokoti yhteisönä	8
4.2	Yhteisöllisyys nuorisokodissa	9
5	Opinnäytetyön toteutus	11
5.1	Opinnäytetyön yhteistyökumppani	12
5.1.1	Mannerheimin Lastensuojeluliitto	12
5.1.2	Nuorisokoti Marjis	12
5.2	Kohderyhmä	13
5.3	Osallisuus oppaan suunnittelussa	14
5.4	Nuorten ja työntekijöiden mielipiteiden selvittäminen	15
6	Oppaan koonti	17
6.1	Kyselyn vastausten koonti	17
6.1.1	Nuorten vastausten yhteenveto	17
6.1.2	Työntekijöiden vastausten yhteenveto	18
6.1.3	Johtopäätökset	19
6.2	Vanhan oppaan sisältö	19
7	Pohdinta	21
7.1	Eettisyys ja luotettavuus	21
7.2	Oppaan arviointi ja palaute	22
7.3	Opinnäytetyön arviointi ja yhteenveto	24
	Lähteet	26
	Liitteet	
	Liite 1. Kysymykset työntekijöille	
	Liite 2. Kysymykset nuorille	
	Liite 3. PowerPoint -esitys Marjiksesta	

Liite 4. Kirjallinen opas Marjikkesta

1 Johdanto

Suomalaiset nuoret ovat pääosin terveitä, osaavia sekä aktiivisia toimijoita yhteiskunnassamme. Osa nuorista jää kuitenkin syrjään ja mahdollisuudet oman elämän tai yhteiskunnan rakentamiseen täysinmittaisesti jäävät toteutumatta. (Väestöliitto kannanotto 2017.) Nuoruus itsessään on elämänvaihe, jossa etsitään omaa paikkaa yhteiskunnassa ja sen muodostamisessa yhteisöissä. Erityisesti lastensuojelun piirissä olevat nuoret ovat usein kokeneet haasteita omassa elämässään sekä lähipiirissään, jonka vuoksi he ovat haavoittuvassa asemassa yhteiskunnassa. Lastensuojelun asiakkuuden sekä heille kuuluvien oikeuksien kautta heitä pystytään tukemaan haastavassa elämänvaiheessa, jotta nuorella on mahdollisuus kasvaa osaksi lähiyhteisöjään sekä sitä kautta yhteiskunnan jäseneksi. Nuorten integroiminen osaksi yhteisöä tukee heidän yhteiskunnallista subjektiivisuuttaan, sekä valmiuksiaan itsenäiseen elämään. Nuorten kiinnittymistä lähiyhteisöön, kuten nuorisokotiin, tukee yhteisön toimintoihin sekä toimintakulttuuriin asettuminen, jota pyrimme opinnäytetyönämme toteutettavan oppaan avulla edistämään. Nuoren kokemus olla osana yhteisöä voi ehkäistä syrjäytymistä sekä vaikeuksien kasaantumista, varsinkin kun taustalla on turvallinen yhteisö, jossa he voivat kasvaa ja kehittyä yksilöinä.

Opinnäytetyön aiheemme on: ”Opas Nuorisokoti Marjikseen muuttavalle nuorelle.” Teemme nuorisokotiin tuleville nuorille oppaan, joka pohjautuu heidän vanhaan oppaaseensa ja Marjiksen nuorten sekä työntekijöiden toiveisiin ja tarpeisiin. Marjiksen vanha opas sisältää vanhentunutta tietoa, jonka vuoksi he tarvitsevat uutta opasta. Telemämme opas sisältää PowerPoint -esityksen sekä tulostettavan selkeämmän ja pelkistetyimmän version Marjiksesta, sen säännöistä ja toimintatavoista. PowerPoint -esitys on tarkoitus näyttää nuorelle, kun hän tulee tutustumaan Marjikseen. Oppaan tarkoituksena on helpottaa nuorten siirtymistä ja sopeutumista uuteen elämänvaiheeseen nuorisokodissa. Pyrimme tarjoamaan siihen heille tueksi mahdollisimman informatiivista sisältöä nuorisokodista. Informatiivisella oppaalla haluamme myös helpottaa nuorten integroitumista yhteisöön ja yhteisön luomiin toimintatapoihin sekä nuoren asettumista uuteen tilanteeseen. Oppaan kohderyhmänä toimivat kaikki ketkä käyttävät opasta eli Nuorisokoti Marjiksen työntekijät ja siellä asuvat nuoret. Opas suunniteltiin yhteistyössä Nuorisokoti Marjiksen työntekijöiden sekä siellä asuvien kahden nuoren kanssa sähköpostitse lähetetyn haastattelun avulla. Siten pystyimme ottamaan huomioon oppaan kohderyhmän näkemykset ja mielipiteet jo suunnittelussa ja toteuttaa lopullisen oppaan juuri heidän

tarpeidensa sekä toiveidensa mukaisesti. Lisäksi hyödynsimme Marjiksen vanhaa opasta uuden oppaan sisällön suunnittelussa. Vanha opas ei kuitenkaan pitänyt sisällään täysin ajantasaista tietoa, joten Marjiksen työntekijöiden toiveena oli saada heille uusi ajan tasalla oleva opas.

PowerPoint -esityksessä on Marjista koskevien yleisten ja hyödyllisten tietojen lisäksi paljon kuvia Marjiksen nuorisokodista sekä aktiviteeteista, joita nuorten kanssa on tehty. Lisäksi teimme vielä kirjallisen, selkeämmän ja tiivistetymmän version oppaasta, joka voidaan tulostaa nuorelle, mikäli nuori muuttaa Marjikseen. Oppaaseen sisällytettiin avoin kohta Marjikseen muuttavan nuoren toiveille ja ajatuksille, jolla pyrimme tarjoamaan mahdollisuuden kertoa itsestään työntekijöille, jotta heidän välisensä keskinäinen vuorovaikutus sekä tuntemus lisääntyisi. Oppaaseen lisättiin myös kohta nuorta koskeville tärkeille yhteystiedoille, johon nuori voi kirjoittaa itselleen tärkeitä yhteystietoja.

Käsitlemme opinnäytetyössämme luvussa 2 lastensuojelun pääperiaatteita, lastensuojelulakia sekä huostaanoton tavoitetta ja tarkoitusta. Lisäksi esittelemme tilastoja lastensuojeluilmoituksista sekä kiireellisistä sijoituksista viime vuosilta. Luvussa käsitlemme myös YK:n lasten oikeuksien sopimusta. Luvussa 3 käsitlemme opinnäytetyömme teoreettista taustaa nuorisokotiin sopeutumisen sekä siirtymävaiheen tuen kannalta. Pohjaamme teoriaa lastensuojelun laatuksien määritelmiin. Opinnäytetyömme luvussa 4 kerromme yhteisön ja yhteisöllisyyden merkityksestä nuoren kannalta. Käsitlemme nuorisokotia yhteisönä sekä arjen merkitystä yhteisössä. Kerromme myös lyhyesti, miten tekemällämme oppaalla voimme tukea nuoren asettumista Marjiksen toimintatapoihin ja arjen käytäntöihin.

Luvussa 5 siirrymme käsittelemään toiminnallisen opinnäytetyömme toteutusprosessia. Kerromme oppaasta, jonka toteutimme osana opinnäytetyötä Nuorisokoti Marjikseen. Lisäksi kerromme oppaaseen valitusta teoreettisesta aineistosta sekä teettämästämme sähköpostikyselystä. Esittelemme opinnäytetyömme yhteistyökumppanin Mannerheimin Lastensuojeluliiton sekä Nuorisokoti Marjiksen ja tuomme esille heidän toimintaperiaatteitaan. Esittelemme kohderyhmän ja avaamme heidän osallisuuttaan ja sen merkitystä osana oppaan suunnittelua. Kerromme teettämästämme sähköpostikyselystä, jolla selvitimme kohderyhmän mielipiteitä. Luvun lopussa mainitsemme tutkimusluvasta sekä anonymiteetin toteutumisesta. Luvussa 6 avaamme oppaan koontia. Esittelemme kohderyhmän vastaukset ja niistä muodostamamme johtopäätökset. Lisäksi kerromme Mar-

jiksen vanhasta oppaasta, jota hyödynsimme uuden oppaan sisällön laatimisessa. Luvussa 7 käsittelemme opinnäytetyömme eettisyyttä ja luotettavuutta sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton arvoja. Kerromme oppaan arvioinnista sekä saadusta palautteesta ja mainitsemme muutamia oppaan jatkokehitysmahdollisuuksia. Laadimme opinnäytetyöstämme loppuun yhteenvedon. Lopussa liitteenä haastattelukysymykset, PowerPoint -esitys sekä kirjallinen opas Marjikselta.

2 Lastensuojelulaki turvaamassa lasten ja nuorten hyvinvointia

Vuonna 2018 lastensuojeluilmoituksia tehtiin kaiken kaikkiaan 78 875 lapsesta. Lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi 2017 vuodesta 5 prosenttia. Lisäksi vuonna 2018 kiireellisesti sijoitettiin yhteensä 4 390 lasta. Kiireellisten sijoitusten määrä nousi 6,9 prosentilla vuodesta 2017. Huostassa olleiden lasten määrä kasvoi kuitenkin vain 2,3 prosentilla. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia ja nuoria oli kaikkiaan 18 544. Tämä lukumäärä kasvoi edellisestä vuodesta 2,6 prosenttia. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos: Lastensuojelutilasto n.d.) Niin kuin vuosien 2018 ja 2017 tilastoista voidaan huomata, lastensuojelun tarve on kasvanut. Lastensuojelulla on keskeinen rooli yhteiskunnassamme ja sen tarkoituksena on mahdollistaa lapsille ja nuorille turvallinen kasvuympäristö, joka tukee lasten ja nuorten kehitystä.

Lastensuojelun pääperiaatteina ovat ihmisarvo, perusoikeudet, lapsen etu, vuorovaikutus, ammattihenkilöstön työn laatu sekä vastuulliset päätökset ja toimintakulttuuri. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos: Lastensuojelun käsikirja 2019.) Niiden toteutumiseen on määrätty lastensuojelulaki, jonka tarkoituksena on turvata lapselle turvallinen kasvuympäristö, tasapainoinen ja monipuolinen kehitys sekä erityinen suojeleminen. (Lastensuojelulaki 417/2007). Lastensuojelulainsäädännön avulla turvataan ja pidetään kiinni lasten perusoikeuksista ja niiden toteutumisesta.

Lastensuojelun keskeisenä periaatteena on edistää lapsen hyvinvointia sekä tasapainoista kehitystä. Lastensuojelulain 40§ mukaisesti sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on velvollisuus huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen. Huostaanotto ja sijaishuolto tulee järjestää, mikäli puutteet lapsen huolenpidossa tai kasvuolosuhteissa uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä. Tai lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään ja kehitystään käyttämällä päihteitä tai tekemällä vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muun siihen rinnastettavan käyttäytymisen takia. (Lastensuojelulaki 417/2007.)

Lastensuojelua toteutettaessa tulee lastensuojelulain 20§ mukaan selvittää lapsen toivomukset ja mielipide sekä otettava ne huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Lapsen mielipide on selvitettävä siten, että siitä ei aiheudu haittaa lapsen ja hänen vanhempiensa tai muiden läheisten välisille suhteille. Lapsen mielipiteen selvittämisen tapa tulee olla hienovarainen ja pääasiallinen sisältö on kirjattava lasta koskeviin asiakasasiakirjoihin. Vain siinä tapauksessa lapsen mielipide voidaan jättää selvittämättä, jos se vaarantaisi lapsen terveyttä tai kehitystä tai jos se olisi muuten tarpeetonta. (Lastensuojelulaki 417/2007.)

Huostaanoton tarkoitus on aina auttaa lasta sekä hänen perhettään ja se kestää niin kauan, kun lapsi sitä tarvitsee. Huostaanoton aikana lapselle ja perheelle järjestetään tukitoimia, joiden tavoitteena on, että lapsi voisi palata mahdollisesti kotiin. Huostaanotto perustellaan aina kirjallisesti ja siinä tulee osoittaa, miten lapsen turvallisuus on vaarantunut, miten lasta on yritetty auttaa ja miksi keinot eivät ole riittäneet, sekä perustelut miten huostaanotto auttaa lasta. Lapselle kerrotaan huostaanoton syyt sekä tavoitteet ja hänelle tulee olla riittävät mahdollisuudet tavata asioistaan vastaavaa sosiaalityöntekijää. (Lastensuojelu.info n.d.) Lapselle ja hänen perheelleen on varattava tilaisuus tulla kuulluksi (Lastensuojelulaki 417/2007, 42§).

Lastensuojelulain 50§ mukaan huostaanotettu lapsi muuttaa asumaan lastensuojelulaitokseen tai perhehoitoon. Sijaishuollolla tarkoitetaan sitä, että lapsesta huolehditaan kodin ulkopuolella yleensä perhehoidossa tai lastensuojelulaitoksessa. Lapsen sijaishuoltopaikan valinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota huostaanoton perusteisiin ja lapsen tarpeisiin sekä lapsen läheisten ihmissuhteiden ylläpitämiseen ja hoidon jatkuvuuteen. Lisäksi sijoituspaikan valinnassa tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida lapsen kielellinen, kulttuurinen sekä uskonnollinen tausta. (Lastensuojelulaki 417/2007.)

Lastensuojelulainsäädäntö toimii pohjana lapsen perusoikeuksien turvaamiseksi. Perustuslaissa määritellään ihmisten perusoikeudet, joiden toteutumisesta tulee pitää kiinni myös lastensuojelussa. Lastensuojelun työntekijöiden tulee tietää lain määritelmät perusoikeuksista, jotta oikeudet toteutuvat lastensuojeluprosessin aikana. Lapset eivät itse välttämättä tiedä oikeuksiaan, joten ammattilaisen tehtävä on huolehtia siitä, että lapsen oikeudet toteutuvat prosessin aikana.

Lasten oikeuksien takaamiseksi on luotu YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Se on lapsia koskeva ihmisoikeussopimus. Sen tärkein tavoite on perusoikeuksien takaaminen kaikille lapsille. Näitä perusoikeuksia ovat terveys, koulutus, tasa-arvo ja turva. Sopimus koskee kaikkia alle 18-vuotiaita lapsia. Sopimukseen kuuluu neljä eri pääperiaatetta. Niitä ovat syrjimättömyys, lapsen edun huomioiminen, oikeus elämään ja kehittymiseen sekä lapsen näkemysten kunnioittaminen. Unicef-järjestön työn perusta ja voima koostuu lapsen oikeuksien sopimuksesta, kun lapsen oikeudet toteutuvat, saavat lapset elää ihmisarvoista elämää kaikkialla maailmassa. (Unicef n.d.) Laatuksiteerien mukaan laitospalvelun tuottajan ja yksikön vastuuhenkilön tulee vastata siitä, että sijaishuoltoapaikan toimintakulttuuri sekä toimintakäytännöt kunnioittavat lapsen oikeuksia sekä ovat lainmukaisia. Sen lisäksi tulee vastata siitä, että lapsen elinympäristö on kannustava, osallistava sekä lasta suojeleva. Laatuksiteerit ovat laadittu osana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa vuoden 2018 aikana THL:n koordinoimana yhteistyössä lastensuojelun keskusliiton sekä maakuntien LAPE-hankkeiden sijaishuollon asiantuntijoiden kanssa. (Eriksson, Malja, Petrelius, Puustinen-Korhonen 2019:8.)

3 Nuoren tukeminen siirtymävaiheessa ja nuorisokotiin sopeutumisessa

Kun nuori sijoitetaan sijaishuoltoapaikkaan, voidaan puhua erityisestä siirtymävaiheesta nuoren elämässä. Nuoren siirtyminen sijaishuoltoon voi olla usein nuorelle yllättävä ja hämmennystä aiheuttava tilanne, johon nuori ei saa riittävästi aikaa valmistautua. Se on ikään kuin käännteentekevä elämänvaihe, jossa nuori tarvitsee apua ja tukea sopeutuakseen tähän uuteen tilanteeseen. (Laakso, Enroos 2016:5.) Sijaishuoltoapaikan tulee laatia nuoren saapumista varten toimintamalli, jotta nuori pystytään vastaanottaman tavalla, joka tukee nuoren siirtymävaihetta mahdollisimman positiivisesti. Nuorelle ja hänen vanhemmilleen tulee järjestää sijaishuoltoapaikkaan tutustumiskäynti jo ennen virallista siirtymistä. Käynnin pyrkimyksenä on varmistaa paikan sopivuus nuorelle sekä luoda pohjaa keskinäiselle yhteistyölle. Kun nuori ja hänen vanhempansa tulee tutustumaan sijaishuoltoapaikkaan, heille esitellään ihmiset, tilat sekä sijaishuoltoapaikkaa koskevia käytäntöjä ja sääntöjä. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos: Lastensuojelun käsikirja 2019.)

Tutustuminen on hyvä käytäntö ennen nuoren muuttoja sijaishuoltoon. Tutustuminen saattaa usein painottua vain sijaishuoltoapaikan tilojen, sääntöjen ja käytäntöjen esittelyyn. Tutustumisessa olisi hyvä ottaa huomioon institutionaalisen näkökulman lisäksi nuoren henkilökohtainen näkökulma. Lisäksi siinä on oleellista järjestää tutustuminen

niin, että pääpiste kohdistuu aitoon kiinnostukseen nuoresta, hänen tavoistaan toimia, hänelle tärkeistä asioista sekä aiempaan kasvu ympäristöön tutustumisesta. Kasvokkain tapahtuva tutustuminen saattaa muuttaa dokumenttien pohjalta luotua kuvaa tavallisemmaksi. Dokumentit saattavat usein olla ongelmakeskeisiä ja näin ollen luoda nuoresta vääränlaisen kuvan. (Laakso, Enroos 2016:5.)

Laatukriteerien mukaan nuoren tulee tuntee itsensä tervetulleeksi, turvalliseksi sekä ennakoiduksi muuttaessaan sijaishuoltopaikkaan. Laitostyöntekijältä ja omahoitajalta edellytetään valmistautumista nuoren tuloon ja muuttovaihetta koskevan toimintaohjeen toteuttamista sekä soveltamista nuoren yksilöllisiin tarpeisiin ja tilanteeseen nähden. Nuori tulee tutustuttaa sijaishuoltopaikkaan, sen käytäntöihin sekä muihin nuoriin ja aikuisiin. Laitospalveluntuottaja ja yksikönvastuuhenkilö ovat vastuussa tarjota jokaiselle nuorelle oma huone, jota yhdessä omahoitajan kanssa voidaan laittaa nuoren toiveiden mukaisella tavalla. Laitoksen työntekijöiden tulee luoda turvalliset puitteet nuoren saapuessa. (Eriksson, Malja, Petrelius, Puustinen-Korhonen 2019:8.) Sijaishuoltopaikoissa pyritään saamaan nuorelle mahdollisimman kotoisa olo sillä, kun nuori saa sisustaa huoneensa oman maun mukaan ja nuorelle itselle hankitaan päivittäistavaroita (Laakso, Enroos 2016:5).

Tulovaiheessa keskeistä on ajan antaminen nuorelle. Tähän vaiheeseen on tärkeää varata aikaa, jotta nuori pystyy käsitellä sijoitukseen liittyviä asioita. Lisäksi nuorelle tulisi kertoa sijoituksesta ja sen syistä. Nuorelle tulee selvittää ja selittää millainen sijaishuoltopaikka on kyseessä, sekä sijoitukseen liittyviä vaikeita ja vieraita käsitteitä. Sijoituksen syyt jäävät nuorille melko usein epäselviksi ja täten nuoret tekevät tilanteesta omia tulkintoja ja syyttävät pahimmassa tapauksessa itseään. Siksi on tärkeää puhua varovasti nuoren vointia kuunnellen sijoituksen syistä nuorelle itselleen. (Laakso, Enroos 2016:5.)

Nuori tarvitsee siis aikaa sopeutuakseen muutokseen. Toki ajallisesti pitkä tulovaihe ei ole aina mahdollista sijoituksen kiireellisyyden vuoksi. Sijaishuoltopaikkaan muuttamisessa ei ole kyse pelkästään sinne sopeutumisesta vaan myös siinä, miten sijaishuoltopaikan toimijat yhteensovittavat nuoren henkilökohtaista elämää ja sijaishuoltopaikan tapoja ja käytäntöjä. Eli kyse on myös siitä, että kaksi eri arkista kulttuuria kohtaavat ja ne pitäisi yhteensovittaa. Lisäksi myös nuoren kasvuolosuhteet ja ympäristö voi erota paljon, kun vertaa sijaishuoltopaikkaa siihen paikkaan, mistä nuori on tullut. (Laakso, Enroos 2016:5.)

Lastensuojelulaitokseen muuttaessa nuori kohtaa paljon uusia vieraita ihmisiä, niin aikuisia, kuin lapsia tai nuoria. Suhteiden luominen näihin ihmisiin on tärkeää nuoren sopeutumisen kannalta. Samalla kun nuori alkaa rakentaa suhdetta sijaishuoltoapaikan toimijoihin ja muihin nuoriin, hän kamppailee sen kanssa, että joutui eroon omasta perheestään. Tässä vaiheessa nuori voi kokea olonsa yksinäiseksi ja ulkopuoliseksi sekä uuden paikan vieraaksi. Usein suhteiden rakentumista edesauttaa tavallinen arki, rutiinit ja yhdessä vietetty aika. Yksittäiset tapahtumat tai vuorovaikutustilanteet, voivat olla pieniä, mutta nuorelle hyvinkin merkityksellisiä suhteiden luomisen kannalta. Sijaishuoltoapaikkojen toimijat näkevät tärkeänä luoda pohjaa suhteelle jo ennen nuoren varsinaista muuttoa. (Laakso, Enroos 2016:5.) Suhteen luominen nuoreen on tärkeää, mutta lisäksi suhdetta nuoren huoltajiin on ylläpidettävä parhaan mukaan.

Nuoren muuttaessa sijaishuoltoapaikkaan suhteita luodaan ja joissakin tilanteissa voidaan joutua rajaamaan. On tärkeää ylläpitää ja kannustaa nuorta pitämään yhteyttä perheeseensä tai ystäviinsä. Kuitenkin joissain tilanteissa nuoren muuttaessa sijaishuoltoapaikkaan joudutaan rajaamaan nuoren kotilomille pääsyä tai yhteydenpitoa vanhempiin tai kavereihin nuoren edun toteutumisen takia. (Laakso, Enroos 2016:5.) Näin nuoren voi olla helpompi asettua uuteen asuinpaikkaansa. Lisäksi nuori saa täten tilaa ja aikaa tutustua sijaishuoltoapaikan muihin asukkaisiin tai aikuisiin.

Laatukriteerien mukaan laitostyöntekijä ja oma- hoitaja/ -ohjaajan tulee mahdollistaa se, että jokaisella nuorella on mahdollisuus osallistua arjen suunnitteluun laitoksessa ja omaa elämäänsä koskevaan päätöksentekoon. Omahoitajan tulee vahvistaa nuoren keinoja ja kykyä vaikuttaa sijaishuoltoapaikan arjen käytäntöihin. Nuoren toivomukset ja näkemykset tulee selvittää arjessa ja ottaa ne huomioon sekä tukea nuoren osallisuutta, jotta välittyy kokemus siitä, että niillä on merkitystä ja niitä arvostetaan. Nuorelle tulee perustella hänelle tehtyjä ratkaisuja ja omahoitajan tulee antaa nuorelle tietoa kehitystason ja iän mukaisesti. Lisäksi tulee huolehtia, että nuoren osallisuutta tuetaan laitoksen toimintakulttuurista käsin. (Eriksson, Malja, Petrelius, Puustinen-Korhonen 2019:8.)

Laatukriteerien mukaan sijaishuoltoapaikassa tulee kunnioittaa nuoren itsemääräämisoikeutta. Omahoitajan tulee huolehtia sijaishuoltoapaikassa siitä, että nuori ymmärtää yhteisön tavoitteet ja säännöt sekä omat velvollisuutensa ja oikeutensa yhteisössä. Nuorelle tulee tarjota tietoa hänen oikeusturvakeinoistaan sekä oikeuksistaan ja huolehtia siitä, että nuori tietää kehen ja millä tavalla voi ottaa yhteyttä eri tilanteissa. (Eriksson, Malja, Petrelius, Puustinen-Korhonen 2019:8.)

4 Nuorisokodin yhteisö ja yhteisöllisyys

4.1 Nuorisokoti yhteisönä

Yhteisön olemassaolon edellytys on vuorovaikutus. Yhteisön jäsenet ovat vuorovaikutussuhteessa jollain tietyllä alueella, kuten nuorisokodissa ja tuntevat kuuluvansa juuri tähän yhteisöön kokemistapansa ja yhteisten kokemusten vuoksi. Tämän yhteisön jäsenten ryhmäidentiteetti muodostuu konkreettisessa toiminnassa ja tuloksena voikin olla toiminnallinen yhteisö. Konkreettinen toiminta voi johtaa yhteyteen ja tämän kautta yhteisöllisten vuorovaikutustaitojen kehitykseen. Yhteisöllisyys nuorisokodissa kehittää ja ylläpitää yhteenkuuluvuudentunnetta sekä ryhmäidentiteettiä. (Joutasniemi 2016.)

Nuorten yksilöllisyys tulee esille nuorisokodissa heidän tietoisuudestaan siitä, mihin ja millaiseen yhteisöön he kuuluvat juuri sillä hetkellä. Nuorilla on sekä pysyviä, että väliaikaisia yhteisöjä. Nuorten pysyvään lähiyhteisöön kuuluu perhe, sukulaiset ja ystävät. Pysyvät yhteisöt vaikuttavat vahvasti nuorten perusturvallisuuden tunteeseen, itsetuntoon ja identiteettiin. Väliaikaisina yhteisinä voidaan pitää esimerkiksi nuorisokotia tai harrastusta. Näiden väliaikaisten yhteisöjen tehtävänä on tukea nuorten elämänhallintaa sekä pettymysten ja onnistumisien kokemuksia. (Joutasniemi 2016, s. 17.)

Nuorisokotia voidaan pitää yhteisönä, jossa ihmisten välillä on pysyvää kasvatusten tahtaavaa vuorovaikutusta, jota säätelee päivittäinen rytmi, tietyt käyttäytymissäännöt ja normidotukset. Nuorisokotiyhteisössä on määritelty selkeästi, missä määrin yhteisön jäsenet voivat tehdä itsenäisiä valintoja. Yhteisöjen sosiaaliseen rakenteeseen kuuluu erilaisia yhteisön jäsenten käyttäytymistä sääteleviä sääntöjä, normeja ja tapoja toimia. Säännöllinen päivärytmi tuo nuorisokodin arkeen turvallisuuden tunnetta, elämänhallintaa ja ennustettavuutta. Arjen rytmittämistä voidaan pitää kuntouttavana toimintana nuorelle. Se usein vie aikaa nuorelta sopeutua nuorisokodin arkirytmiiin ja täten saattaa viedä henkilökunnalta voimavaroja. (Joutasniemi 2016, s. 10.)

Nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin liittyy vahvasti nuorten sosiaaliset suhteet erilaisissa yhteisöissä. Nuorisokodissa pyritään vahvistamaan nuorten hyvinvointia niin kasvatuksellisesti, hoidollisesti kuin huolenpidollisestikin. Tavoitteena nuorisokodissa on taata nuorelle paikka kasvaa ja kehittyä ikätasonsa mukaisesti. Nuorisokodissa nuorta opetetaan ja autetaan itsenäistymään ja pääsemään yli sijoitukseen liittyvistä kokemuk-

sista. Mikäli nuorisokodin yhteisö luo nuorelle välittävän vaikutelman, nuoren on helpompi sopeutua nuorisokotiin. Nuorisokodissa nuoret kohtaavat ja luovat uusia vuorovaikutussuhteita nuorisokodin työntekijöiden ja muiden nuorten kanssa. (Joutasniemi 2016, s. 8-9.)

Yhteisöön kuuluminen luo yksilölle tunteen yhteisöllisyydestä. Yhteisöllisyyden tunne syntyy uskomisesta, toivomisesta, rakastamisesta, tekemisestä, tietämisestä, vastuun ottamisesta ja sääntöjen noudattamisesta. Lisäksi yhteinen tila, aika ja kieli lisää yhteisöllisyyden tunnetta. Yksilölle yhteisöllisyys merkitsee vuorovaikutusta ja yhdessä vietettyä aikaa muiden yksilöiden kanssa. Tämä lisää näiden yksilöiden välillä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhä useammin yhteisöllisyyden tunne voidaan kytkeä viestinnällisiin prosesseihin, institutionaalisiin tiloihin sekä erilaisiin kulttuurisiin rakenteisiin. (Joutasniemi 2016, s. 20.)

4.2 Yhteisöllisyys nuorisokodissa

Yhteisöllisyyttä voidaan luonnehtia melko muuttuvana käsitteenä. Sijaishuollossa asuvien nuorten yhteisönä voidaan pitää nuorisokotia. Tämän yhteisön tarkoituksena on parantaa nuoren hyvinvointia yhteisössä sekä toimia yhteistyössä lähiyhteisöjen kanssa. Yhteisöllisyys on ikään kuin työväline nuorisokodin ympäristössä. Sen avulla pyritään vahvistamaan erilaisia ja tärkeäksi koettuja arvoja sekä korjaamaan näiden arvojen vastaisia toimintoja. Nuorisokodissa asuvien nuorten kohdalla se tarkoittaa sitä, että nuoren elämänarvot ja normit määritellään tarpeen mukaan uudelleen ja nuoren tehtävänä on sopeutua niihin nuorisokodin yhteisössä. (Joutasniemi 2016, 21.)

Yhteisöllisyyttä nuorisokodissa lisää nuorten yhtenäinen arki. Tämän vuoksi tekemämme opas pohjautuu arjen toimintoihin ja sääntöihin. Rutiinit ja toistot arjessa lisäävät turvallisuuden tunnetta ja tuttuutta arkeen. Toistuvuus on ikään kuin arjen tukirakenne. Asioiden ennakoitavuudella ja toistettavuudella energiaa vapautuu muihin asioihin arjessa, koska ennakoitavat ja tutut asiat eivät vaadi juurikaan tietoista ajattelua. Hyvään arkeen kuuluu arjen perusrutiinit kuten, siivoaminen, pyykinpesu, syöminen, ulkoileminen, nukkuminen sekä itsensä hoitaminen. Nuorella on oikeus kertoa arjestaan. Tämän vuoksi nykypäivänä on pyritty lisäämään nuorten osallistumista ja osallisuutta yhteiskunnan eri tasoilla. (Kyrölampi-Kylmänen 2010.) Tämän osallistumisen ja osallisuuden lisäämisen vuoksi otimme nuoret ja työntekijät mukaan oppaan suunnitteluun.

Arkeen kuuluu vahvasti aikataulujen ja askareiden lisäksi erilaiset säännöt ja rajoitukset. Nuoren on tärkeää tietää, miksi säännöt ovat olemassa, millaisiin asioihin ne perustuvat, tai miksi muilla nuorilla saattaa olla hieman erilaisia sääntöjä. Mikäli nuori ei tiedä tätä, sääntöjen ja rangaistuksien kasvatuksellisuus häviää. Nuoret ovat itse kokeneet, että säännöt ja rangaistukset ovat olemassa siksi, että sijaishuoltopaikan arki olisi mahdollisimman sujuvaa. Nuoret tarvitsevat enemmän perusteluja säännöistä ja rajoituksista sekä mahdollisuutta osallistua keskusteluun niistä, jotta he voivat hyväksyä ja noudattaa niitä. Mikäli nuoret otettaisiin paremmin mukaan keskusteluun ja sääntöjen, rajoitusten ja rangaistusten sopimiseen mukaan, heidän olisi helpompaa hyväksyä ne. (Vario, Barkman, Kiili, Nikkanen, Oranen, Tervo 2012:6.)

Lisäksi ihminen yleensä sitoutuu siihen, mitä on ollut rakentamassa. Tämän vuoksi auttamistyössä on tärkeää rakentaa yhdessä turvallista, hyväksyvää keskustelua ja yhteistyötä. Tämä voi tapahtua juttelemalla nuoren kanssa siitä, millainen käsitys hänellä on siitä, mihin hän on tullut ja miltä hänestä tuntuu. Nuoren ja työntekijän välisessä keskustelussa on hyvä pohtia nuoren aikaisempia kokemuksia. Tällaiseen yhteiseen tutustumiseen tuskin voi koskaan käyttää liikaa aikaa. Dialogissa auttajan on suotavaa luopua omasta asiantuntijuudestaan ja lähteä ensisijaisesti oppimaan asiakkaalta eikä opettamaan häntä. Asiakas on kuitenkin eniten tietoinen omista tarpeistaan. (Sinkkonen 2010.)

Osallistumisen, vastuunoton sekä vastuunkannon opiskelu ja yhteisten pelisääntöjen sisäistäminen on mahdollista ryhmätilanteessa. Nuori huomaa, että hänellä on mahdollisuus vaikuttaa yhteisön asioihin sekä omiin asioihinsa keskustelun avulla. Nuori voi oivaltaa tilanteesta oman toiminnan ja toimimatta jättämisen vaikutuksia ja syy-seuraussuhteita itseensä ja yhteisön muihin jäseniin. (Kyröseppä, Rautiainen 1993.)

Nuorisokoti Marjikseen tekemämme opas ei itsessään lisää paikan yhteisöllisyyttä, sillä yhteisöllisyys vaatii vuorovaikutusta sekä sitä, että yhteisön jäsenet asettuvat yhteisten toimintalinjojen, sääntöjen, velvoitteiden ja oikeuksien pariin. Kuitenkin oppaan avulla pystymme tukemaan tiedon avulla Marjiksen toimintatapoihin ja käytäntöihin asettumista sekä sääntöjen selkeyttämistä. Jokaiselle jaetaan samanlainen opas, jolloin sen käyttäjät asettuvat samojen arjen toimintojen puitteisiin. Oppaan käyttäjät muodostavat siten yhteisön, jossa kaikkia koskee samanlaiset paikkaan liittyvät toimintatavat sekä toimintakulttuuri. Marjiksen nuorisokodin nuoret sekä työntekijät käyttävät kaikki opasta, jolloin

se sitoo myös sosiaalisesti heitä yhteen niin oppaan käyttäjäryhmänä, kuin samaan toimintakulttuuriin asettujina. Pyrimme oppaan suunnittelussa huomioimaan heidät saman yhteisön edustajina, kuitenkin niin, että jokaisen tarpeet ja toiveet voidaan huomioida myös yksilöinä.

5 Opinnäytetyön toteutus

Toiminnallinen opinnäytetyö on ammattikorkeakoulun yksi opinnäytetyön muodoista, joka tavoittelee ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan opastamista ja ohjeistamista sekä toiminnan järjestämistä ja järjeistämistä. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla alasta riippuen esimerkiksi ohjeistus, ohje, opas, tai jonkin tapahtuman tai tilaisuuden suunnittelu ja toteutus. Opinnäytetyön kohderyhmän mukaan toteutustapa voi olla esimerkiksi kirja, kansio, opas tai muunlainen tuote. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on kaksi pääosaa, jotka ovat produkti eli toiminnallinen osuus ja prosessin arviointi sekä dokumentointi tutkimusviestinnän keinoin eli opinnäytetyöraportti (Vilkkä, Airaksinen 2003.) Koemme toiminnallisen opinnäytetyön palvelevan parhaiten opinnäytetyömme ideaa. Päädyimme yhteistyössä Marjksen työntekijöiden kanssa siihen, että teemme heille opinnäytetyön tuotoksena oppaan sinne muuttaville nuorille. Saimme visualisoida oppaan ilmeen valitsemallamme tavalla.

Oppaan tekemisessä vaikutimme aineistojen valintaan, niiden hyödyntämiseen ja rajaamiseen sekä visuaaliseen ilmeeseen. Olemme koonneet opinnäytetyömme tuotoksen haastatteluaineiston ja vanhan oppaan pohjalta. Opinnäytetyössämme pohjaamme oppaan tarvetta teoreettisen viitekehyksen avulla. Teoreettisesta aineistosta halusimme saada tietoa oppaan kohderyhmää koskevista asioista, kuten: lastensuojelulain näkökulmasta, tuen tarpeesta nuorisokotiin siirtyessä, sopeutumisesta nuoriskodin ympäristöön, nuorisokodista yhteisönä sekä yhteisöllisyyden kokemisesta nuoriskodin arjessa. Koemme näiden teoreettisten aineistojen tukevan opinnäytetyömme sisältöä parhaiten. Koska teimme opinnäytetyötämme lastensuojelulaitokseen, myös teorian tiedon muotoutumista ohjaili viralliset viitekehykset, kuten lastensuojelun laatukriteerit. Saimme tehdä PowerPoint -esityksestä ja tulostettavasta kirjallisesta oppaasta oman näköisemme. Näitä tehdessämme halusimme myös haastattelun avulla kuulla kohderyhmän toiveita oppaan visuaalisen ilmeen suhteen, jotta se palvelee käyttäjiään parhaalla mahdollisella tavalla. Teimme oppaasta omasta mielestämme luettavuudeltaan inspiroivan ja ytimekkään sekä tuomalla siihen mielenkiintoa herättäviä kuvia ja mietelauseita. Toteutimme

sähköpostihaastattelun lisäksi PowerPoint -esitykseen tulevien kuvien oton Marjiksessa paikan päällä, jossa yhdessä Marjiksen johtajan kanssa otimme kuvia Marjiksen tiloista. Kuvista rajattiin pois kaikki, missä näkyi nuoria tai muuten yksityisyyteen liittyviä asioita.

5.1 Opinnäytetyön yhteistyökumppani

5.1.1 Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Teimme opinnäytetyömme Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Nuorisokoti Marjikseseen. Mannerheimin Lastensuojeluliitto on avoin kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia, kuten tervettä kehitystä sekä perusturvallisuutta. MLL korostaa jokaisen lapsen oikeutta onnelliseen lapsuuteen, jossa lapsuutta arvostetaan sekä kannetaan vastuuta lasten hyvinvoinnista. Toiminnassa näkyy lapsiperhearjen tukeminen, yhteiskunnallinen vaikuttaminen sekä vapaaehtoistyön toteuttaminen. Arvoja, joita MLL on toimintansa periaatteisiin listannut ovat lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys sekä yhdenvertaisuus. Mannerheimin Lastensuojeluliiton työn perustana toimivat säännöt, YK:n lapsen oikeuksien sopimus, MLL:n Suunta 2024 sekä liiton perustamisjulistus. MLL:n liittoyhteisöön kuuluvat keskusjärjestö, piirijärjestöt ja paikallisyhdistykset sekä MLL-taustaiset säätiöt ja yhtiöt. (MLL organisaatio 2020.)

5.1.2 Nuorisokoti Marjis

MLL:n Nuorisokoti Marjis on mahdollisimman kodinomainen, turvallinen ja kuntouttava sijaishuoltopaikka, jonne nuori tarpeen tullessa sijoitetaan. Lastensuojelulaitoksilla (nuoriskodilla) saattaa usein olla omia erityisiä osaamisalueita, kuten neuropsykiatrista osaamista. Nuorisopsykiatria on Marjiksen erityisosaamisaluetta ja sen lisäksi osaamista on myös päihdeongelmallisista, itsetuhoisista sekä monikulttuurisista perheistä tulevista nuorista. Nuorisokodin arjessa on tärkeää ylläpitää säännöllistä päivärytmiä, rutiineja, erilaista toimintaa kuten harrastuksia, nuorten palaverieja, vanhempien tapaamisia, juhlia tai koti-iltoja.

Useissa lastensuojelulaitoksissa saapumisvaiheessa nuori saa itselleen omahoitajan. Omahoitajan tehtävänä on tukea nuorta arjessa ja auttaa häntä kotiutumaan laitokseen. Omahoitaja luo kuvaa nuoren sen hetkisestä elämästä, aiemmasta elämästä ja kasvu-ympäristöstä. Lisäksi nuorisokoti tekee paljon yhteistyötä nuorten perheiden parissa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Lastensuojelun käsikirja n.d.)

Vuodesta 1957 Mannerheimin lastensuojeluliiton Helsingin yhdistys ry on toiminut lastensuojelun sijaishuollossa yhtäjaksoisesti. Nykyisin lastensuojelun ympärivuorokautista erityisyksikköä Nuorisokoti Marjista tuottaa MLL Helsingin Sosiaalipalvelut Oy, joka on yhdistyksen tytäryhtiö. Marjis on Helsingin Ullanlinnassa sijaitseva 7-paikkainen nuorisokoti, joka on tarkoitettu noin 12-18-vuotiaille tytöille. Marjoksen yhteydessä toimii myös 17-25-vuotiaille tarkoitettu asumisharjoittelu, joka tukee nuorten itsenäistymistä. Marjis on väkivallaton sekä päihteetön paikka. (MLL Nuorisokoti Marjis n.d.)

Nuori saa Marjoksesta ammatillisen tukihenkilön sekä rauhallisen ja turvatuksen paikan kasvaa. Marjokseen sijoitettavilla nuorilla on tyypillisesti sosiaalisen vuorovaikutuksen sekä psyykkisen hyvinvoinnin ongelmia, ja he tarvitsevat kuntoutuakseen psykiatrista erityisasiantuntemusta. Marjis tekee myös tehostettua perhetyötä, jonka tavoitteena on tukea perheen omia voimavaroja sekä vanhemmuutta ja perheen sisäistä vuorovaikutusta. Perhetyötä tehdään perheisiin, joissa on huoli lasten hyvinvoinnista sekä perheenjäsenten turvallisuudesta.

Jokaisella nuorella on omahoitaja, jotka hoitavat nuoren asioita yhdessä nuoren kanssa. Marjoksesta on mahdollista käydä kotilomilla, joista sovitaan yhdessä nuoren, vanhempien, sosiaalityöntekijän sekä Marjoksen työntekijän kanssa. Nuoret saavat osallistua Marjoksen toimintaan, kuten retkien ja ruokien suunnitteluun sekä nuorten kokoukseen, jossa keskustellaan ajankohtaisista asioista ja nuorten toiveista. Nuoret saavat viikkora-haa siivottuaan huoneen ja heillä on Marjoksesta sääntöjä liittyen mm. Kotiintuloaikoihin ja päihteiden käyttöön. Perheenjäsenet, tyttö/ poikaystävät ja sukulaiset voivat tulla sovitusti vierailemaan Marjoksesta. (Nuorisokoti Marjoksen esite n.d.)

5.2 Kohderyhmä

Kohderyhmänämme toimivat kaikki ne, jotka Marjoksesta käyttävät opastamme, eli nuoret sekä työntekijät. Nuorilla tarkoitetaan nuorisolain 3§ mukaan alle 29-vuotiaita (Nuorisolaki 1285/2016). Marjoksesta nuoret ovat 12-17-vuotiaita tyttöjä. Marjoksen nuorista

kaksi tyttöä olivat mukana oppaan suunnitteluvaiheessa, eli saimme heiltä opasta ajattelun merkityksellistä tietoa sen suunnitteluvaiheessa. Opas tulee kaikkien nuorten käyttöön Marjiksessa. Nuoren vanhemmat, perhe tai muu lähipiiri voi myös tutustua oppaaseen halutessaan.

Oppaan kohderyhmään kuuluvat myös Marjiksen työntekijät sekä paikan johtaja. He voivat käyttää opasta oman työnsä tukena, erityisesti nuoren siirtymävaiheessa muuttaessaan Marjikseen. Työntekijät toimivat oppaan suunnittelussa myös informaation jakajina, eli myös he esittivät meille tarpeitaan sekä toiveitaan opasta ajatellen.

5.3 Osallisuus oppaan suunnittelussa

Sosiaalipedagogiikan käsite osallisuus tarkoittaa yhteiskunnan ja yksilön välistä suhdetta ja se on välttämätön osa ihmisen elämänhallintaa. Ihmisen elämänkaaren eri vaiheissa osallisuudella tarkoitetaan mahdollisuutta kiinnittyä toimintajärjestelmiin, yhteiskunnan instituutioihin ja kulttuurimuodosteisiin. Osallisuuden kokeminen vaikuttaa ihmisen elämän laatuun ja sitä kautta yhteiskunnalliseen subjektiivisuuteen. (Hämäläinen 1999.) Kokemus osallisuudesta lisää halua vaikuttaa omaan ympäristöönsä ja olla osa sitä (Gretschel, Kiilakoski 2007).

Osallisuus voidaan määritellä yksilön tunteeksi, jossa korostuu oikeus saada tietoa itseään koskevista asioista, sekä mahdollisuudesta vaikuttaa omiin asioihin. Osallisuuden tunne voi kehittyä tasavertaisessa toimijuudessa sekä asiantuntijuuden hyväksymisen ja hyödyntämisen kautta. (Heikkinen 2017.) Osallisuuden kokemukset tukevat selviytymistä. Nuorelle pitää antaa mahdollisuus vaikuttaa asioidensa käsittelyyn lastensuojelussa sekä osallistua lastensuojelun kehittämiseen. (Vario, Barkman, Kiili ym. 2012:6.)

Mielestämme nuorten ja työntekijöiden osallistaminen kyselyn avulla oppaan suunnitteluun oli hyvä ratkaisu, sillä heidän mielipiteidensä selvittämisen avulla saimme koottua Marjikseen kohderyhmää parhaiten palvelevan oppaan. Osallistamalla nuoret ja työntekijät oppaan suunnitteluun halusimme painottaa osallisuuden kokemisen tärkeyttä opinäytetyössämme.

Nuori on tärkeää nähdä yksilönä omista lähtökohdistaan käsin sekä tulla kuulluksi omassa asiassaan. Näin nuoren kokemus osallisuudesta voi vahvistua. Silloinkin,

kun nuoren tieto on ristiriidassa aikuisen tiedon kanssa tai nuori tuottaa tietoa, jota aikuiset eivät koe yhtä merkittävänä kuin nuori itse kokee. Osalliseksi ja kuulluksi tulemisen merkityksestä huolimatta nuorten kokemuksista ja näkemyksistä kuuluu tilanteita, joissa heidät on ohitettu. Syinä ovat olleet aikuisen tiedon ylikorostuminen, lapsen tai nuoren tiedon väheksyminen, aikuisten vallankäyttö, kyvyttömyys nähdä lasta tai nuorta yksilönä, lapsen tai nuoren epätietoisuus ammattilaisten tavoitteista, kiire, sukupolvien välinen kuilu sekä yhteistyön puute ammattilaisten ja lapsen tai nuoren välillä. (Bardy 2013.)

Koemme, että kohderyhmään kuuluvat henkilöt ovat asiantuntijoita oman elämänsä suhteen, joten heidän mielipiteidensä kunnioittaminen ja niiden kuuleminen oli hyvin keskeistä opasta luodessamme. Sen vuoksi huomioimme osallisuuden lisäksi asiakaslähtöisyyden oppaan teossa. Lähtökohtana asiakaslähtöisyydelle on asiakkaan tai kohderyhmän tarpeet ja niihin vastaaminen. Mikäli ei ole tarpeeksi tietoa kohderyhmästä asiakaslähtöisyys ei toteudu, joten tämän takia on tärkeää tutkia ja tunnistaa nuorten ja työntekijöiden yksilöllisiä tarpeita ja haluja sekä pyrkiä vastaamaan niihin parhaalla mahdollisella tavalla. (Vuokko 1997.) Lapset ja sosiaalityö -kirjassa (Forsberg, Ritala-Koskinen, Törrönen 2006.) Johanna Hurtig kertoo sosiaalityön ammattilaisen keräävän lapselta tai nuorelta tietoa ennen kaikkea lapsen tai nuoren auttamista varten. Auttamispyrkimys näkyy nuorten tiedon tavoittamisena, ymmärtämisenä ja hyödyntämisenä sosiaalityössä eli tässä tapauksessa oppaassa. Tämän vuoksi suoritimme opasta tehdessä sähköpostitse haastattelun, jotta saimme selville kohderyhmän mielipiteitä oppaan suhteen. Opa on tarkoitettu heille, joten koimme merkityksellisenä tehdä työntekijöiden ja nuorten toiveita ja tarpeita vastaavan oppaan.

5.4 Nuorten ja työntekijöiden mielipiteiden selvittäminen

Jotta nuori voi ilmaista mielipiteensä, tulee hänelle selittää, miksi ja mihin asiaan liittyen hänen mielipidettään kysytään. Tarkoituksena tässä menetelmässä on luoda nuorelle olo, että hän tulee kuulluksi ja pystyy vaikuttamaan asioihin. Nuorella on myös oikeus kieltäytyä haastattelusta ilman kielteisiä seuraamuksia. (Toivonen, Pollari 2018:73-90.) Haastattelu käynnistyy yleensä esittäytymisillä, jossa nuorelle kerrotaan, kuka häntä haastattelee ja miksi. Nuoren on myös saatava tietoa siitä, mihin häneltä saatavaa tietoa tarvitaan, käytetään ja käsitellään. (Hoikkala 2018:91-111.) Sähköpostissa haastattelukysymyksien alkuun esittelimme itsemme ja kerroimme mitä varten lähetämme ky-

symykset niin nuorille kuin työntekijöillekin. Laitoimme myös tekstiin tietoa vastaajien tietosuojasta ja vastausten hävittämisestä sen jälkeen, kun niitä ei enää tarvita. Nuoren on myös helpompi jättää vastaamatta haastattelukysymyksiin sähköpostitse kuin kasvotusten. Kasvotusten kieltäytymisen paine saattaisi olla suurempi.

Marjiksens neljä työntekijää ja kaksi nuorta vastasivat haastattelukysymyksiimme. Emme päässeet alkuperäisen suunnitelmamme mukaisesti paikan päälle haastattelemaan valitsevan korona- pandemian takia, joten sovimme yhteistyössä Marjiksens kanssa, että suoritamme haastattelun sähköpostin välityksellä. Laadimme erikseen nuorille ja työntekijöille haastattelukysymykset ja laitoimme ne sähköpostilla heille. Laadimme haastattelukysymykset sen pohjalta, mistä asioista koimme tarvitsevamme tietoa eniten ja mikä hyödyttäisi oppaan sisällön suunnittelussa eniten kohderyhmää ja sen tarpeita. Pyrimme kysymään avoimia kysymyksiä, sekä olemaan johdattelematta kysymysten sana-asettelulla. Kysymyksissä mietimme oppaan kohderyhmän käyttötarvetta, sillä työntekijät käyttävät sitä työssään ja nuorille se tarjoaa tietoa ja tukea siirtymävaiheeseen. Sen vuoksi halusimme kysyä aikuisilta ja nuorilta eri kysymyksiä, jotta saisimme kohderyhmän eri käyttötarkoitusta palvelevaa tietoa esille. Kysymysten määrässä sekä asettelussa pyrimme myös huomioimaan sen, ettei kysymyksiä ole liikaa ja että ne ovat sopivan erilaisia keskenään, jotta vastaajallakin säilyy kiinnostus vastata. Vastausajaksi annoimme kaksi viikkoa.

Kun laitoimme kysymykset sähköpostilla, annoimme nuorille tilaa ja aikaa vastata kysymyksiin itsenäisesti omassa rauhassa. Keskeistä nuoren mielipidettä ja kokemuksia selvittelevässä kyselyhaastattelussa on työntekijöiden aito halu ja taito antaa tilaa nuoren äänelle. Nuoret ovat paljon alttiimpia omaksumaan vastauksiinsa toisten käsityksiä ja sanomisia, kuin aikuiset. (Holopainen, Lyytikäinen, Niskanen 2018:47-70.) Nuori sai itse valita missä ja milloin vastaa haastattelukysymyksiin, joten he saivat pohtia vastauksia tutussa ja turvallisessa ympäristössä, missä he tuntevat mahdollisesti vähemmän tarvetta suojautua ja voivat näin olla yhteistyökykyisempiä. Näin myöskään kukaan muu ei pääse vaikuttamaan vastaajan vastauksiin. Lisäksi haastattelijan tulee osoittaa olevansa aidosti kiinnostunut nuoren vastauksista sekä arvostaa ja kunnioittaa nuorta antamatta hänelle kokemusta siitä, että hänellä on jokin oma käsitys puhutusta asiasta ja lapsen tai nuoren käsitys tai kokemus olisi jotenkin väärä. (Holopainen, Lyytikäinen, Niskanen 2018:47-70.) Painotimme esittelytekstissä, jonka kirjoitimme sähköpostiin haastattelukysymysten alkuun, kuinka merkityksellisenä pidämme pieniäkin huomioita ja mielipiteitä, joita nuoret voivat tuoda esille oppaan suhteen.

Laadimme opinnäytetyön tekemistä varten tutkimusluvan, johon me sekä Marjiksen henkilökunta sitoudumme. Haastattelukysymysten anonymiteetti turvattiin siten, että vastaajat vastasivat Marjiksen yleisen sähköpostin välityksellä, eikä omasta sähköpostistaan tai omalla nimellään. Opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen hävitämme kerätyn aineiston tietoturvan ja anonymiteetin säilymiseksi. Laitoimme kyselyn alkuun esittelytekstin lisäksi tiedon siitä, että vastaajat pysyvät täysin anonymineinä opinnäytetyössämme. Olimme valmiiksi kysyneet luvat puhelimitse haastatteluun osallistuvien nuorten sosiaalityöntekijöiltä ja Marjiksen työntekijät olivat kysyneet luvat näiden nuorten vanhemmilta.

6 Oppaan koonti

Opas on koottu Marjiksen nuorten ja työntekijöiden haastattelun sekä Marjiksen vanhan oppaan pohjalta. Tähän kappaleeseen olemme koonneet kyselyiden vastausten yhteenvedot sekä niiden johtopäätökset. Lisäksi olemme koonneet vanhan oppaan sisällöstä keräämiämme tietoja Marjiksen toimintatavoista ja säännöistä. Vanha opas piti sisällään vanhentunutta tietoa Marjiksesta, joten nämä tiedot rajasimme kokonaan pois. Jätimme oppaasta pois vanhan oppaan kuvat, koska vanhassa oppaassa oli paljon kuvia Marjiksen vanhoista tiloista, jolloin Marjis sijaitsi eri osoitteessa.

6.1 Kyselyn vastausten koonti

6.1.1 Nuorten vastausten yhteenveto

Opasta koskevaan sähköpostihaastatteluun osallistui kaksi nuorta. Sähköpostihaastatteluun osallistuneet nuoret toivoivat oppaan sisältöön ohjeita ja tietoa Marjiksesta. He halusivat tietoa myös siitä, kuinka monta nuorta Marjiksessa asuu ja minkä ikäisiä siellä asuvat nuoret ovat. Tarpeellisiksi tiedoiksi nuoret toivoivat informaatiota liittyen Marjiksen sääntöihin, kotiintuloaikoihin, raha-asioihin, siivouspäiviin, ruuanlaittoon, yhteystietoihin, puheluihin sekä vierailuaikoihin liittyvistä asioista. Toinen nuorista nosti esiin sen, että olisi tärkeää tuoda nuorten näkemyksiä enemmän esiin Marjiksen arjessa aikuisten näkemysten lisäksi. Nuoret toivoivat tietoa siitä, miten asiat hoidetaan omahoitajan kanssa.

Nuorten vastauksista välittyi se, että tärkeä ja kiinnostava tieto esimerkiksi raha-asioista, nuorten näkemysten kuulemisesta ja huomioonottamisesta, ovat asioita, jotka herättäisivät kiinnostusta lukea opasta. Nuorilla oli eriävät mielipiteet koskien omahoitajan

nimeä sekä sosiaalityöntekijän yhteystietoja oppaassa. Toinen nuorista kertoi, ettei työntekijöiden vaihtuvuuden takia tiedolla ole merkitystä ja toinen kertoi idean olevan hyvä. Myös Marjiksen ympäristön ja aktiviteettien tiedon merkityksestä nuorilla oli eriävät mielipiteet. Toisen nuoren mielestä jokainen voi itse etsiä halutessaan tietoa ja toinen nuorista ehdotti oppaaseen tietoa Marjiksen lähiympäristön lenkkipoluista ja kauppakeskuksesta. Nuorista toinen kannatti ja toinen ei kannattanut oppaan loppuun ehdotettua tyhjää kohtaa nuorten ajatuksille ja toiveille.

6.1.2 Työntekijöiden vastausten yhteenveto

Työntekijöiden haastatteluun osallistui neljä Marjiksen työntekijää. Haastattelun vastauksista kävi ilmi, että Marjiksen työntekijät olivat pitkälti samoilla linjoilla oppaan sisällöstä sekä siitä, mikä on tarpeellista tietoa Marjiksen perusarjesta. Työntekijät toivat esille, että oppaan tulisi sisältää kuvaus Marjiksesta sekä tietoa Marjiksen arvoista, työntekijöistä, säännöistä, päivärytmistä, kotiintuloajoista, viikkorahoista, siivouspäivistä, nuorten kokouksista, harrastusmahdollisuuksista ja Marjiksen toiminnoista, nuorten oikeuksista sekä velvollisuuksista ja omahoitajuuden määritelmästä. Lisäksi työntekijät nostivat esille Marjiksen perusarjessa tarvittaviksi tiedoiksi kavereiden vierailuun ja kotiin, hiljaisuuteen, puhelin ja television katseluaikoihin, päihteettömyyteen sekä omahoitaja hetkiin liittyvän informaation.

Sähköpostihaastattelun vastauksista kävi ilmi, että kuvia toivottiin oppaaseen paljon. Oppaan tekstistä toivottiin selkeää, yksinkertaista ja mahdollisesti hyvää fiilistä tukemaan jokin humoristinen tai nuorten elämään sopiva lausahdus, jotta opasta lukiessa välittyisi positiivinen tunnelma. Työntekijöistä osa oli sitä mieltä, että omahoitajan nimi sekä sosiaalityöntekijän yhteystiedot voisivat olla oppaassa ja osa kertoi sen vaihtoehdon olevan huono vaihtuvuuden sekä tietosuoja-asioiden kannalta. Työntekijöiden vastauksissa oli keskinäistä eroavaisuutta myös oppaan loppuun ehdotetusta tyhjästä tilasta, johon nuori voisi kirjata tutustumiskäynnin jälkeen heränneitä ajatuksia tai toiveita. Työntekijöistä osa oli sitä mieltä, ettei sitä tarvita, sillä nuoret eivät hyödyntäisivät sitä, kun taas osa kannatti ajatusta.

6.1.3 Johtopäätökset

Sähköpostihaastattelun vastauksia analysoidessamme huomasimme, että Marjiksen työntekijät olivat pitkälti samoilla linjoilla oppaan sisältöön liittyvien asioiden tarpeellisuudesta ja he kertoivat samoja asioita merkitykselliseksi nostaa esiin oppaan informatiivisessa sisällössä. Myös kyselyhaastatteluun vastanneiden nuorten vastauksissa oli paljon samaa työntekijöiden vastausten kanssa. Samoja asioita arjen perustoiminnoista Marjiksessa pidettiin tärkeänä laittaa oppaaseen, josta voi päätellä niiden hyödyttävän sekä työntekijöitä että nuoria eniten. Kohderyhmänä he ovat Marjiksen sekä oman arkensa asiantuntijoita ja tietävät mikä tieto on oleellisinta oppaassa.

Sekä työntekijät että nuoret toivat molemmat vastauksissaan esille merkitykselliseksi sen, että nuorten näkemykset tulisi tulla kuulluksi ja huomioonotetuksi Marjiksessa ja sen toiminnoissa. Haastattelun vastauksista nousi eniten eriäviä mielipiteitä oppaan avoimeen kohtaan sekä omahoitajan ja sosiaalityöntekijöiden yhteystietoihin liittyen, joihin liittyi osaksi ennakkoluuloja toimivuudesta, sekä mahdollisesti tietosuojaan liittyvä este.

6.2 Vanhan oppaan sisältö

Olemme hyödyntäneet Marjiksen vanhaa PowerPoint -opasta luodessamme uutta opasta. Vanhasta oppaasta hyödynsimme informatiivista tietoa arjen aikatauluista, viikkorahasta sekä säännöistä, sillä ne tiedot pitivät edelleen paikkaansa. Hyödynsimme vanhan oppaan rakennetta tiedon jäsentämisessä omiin teemoihinsa, kuitenkin siten, että innovoimme sisällöstä ja teemoista mielestämme vielä toimivamman ja nykytarpeisiin vastaavamman kokonaisuuden.

Vanhan oppaan PowerPoint -esitys on nuoren tutustumiskäyntiä varten. Se sisältää tietoa Marjiksesta sekä Marjiksen toimintatavoista ja tiedon omahoitajasta, raha-asioista, kotiintuloajoista, säännöistä, siivouksesta, ruoka-asioista, vierailuista, kotilomista sekä erilaisista järjestetyistä kivoista retkistä tai tapahtumista. Lisäksi se sisältää paljon kuvia Marjiksen vanhoista tiloista.

Omahoitajaosioon on sisällytetty tieto siitä, että jokaisella nuorella on kaksi omahoitajaa. Omahoitajan kanssa hoidetaan kaikki ostoksiin liittyvät asiat sekä omahoitajan kanssa voi käydä esimerkiksi kahvilla, elokuvissa tai syömässä. Omahoitajat ovat nuorten apuna

ja tukena. Omahoitajat myös pitävät huolen nuoren hankintojen budjetoinnista. Power-Point -esitykseen on listattu tiedot nuoren viikkorahasta sekä, siinä on kerrottu paljonko nuori saa kuukaudessa käyttää rahaa vaatteisiin tai hygieniatarvikkeisiin sekä vuodessa kampaajaan. Muuton yhteydessä nuori saa myös käydä omahoitajansa kanssa ostamassa tarpeellisia tavaroita omaan huoneeseensa. Marjiksesta pois muuttaessa nuori saa mukaansa hänelle muuttovaiheessa ostetut kalusteet ja tarvikkeet.

Opas sisältää kotiintuloajat arkena ja viikonloppuna sekä yörauhan kellonajan. Lisäksi oppaassa on kerrottu siivouspäivästä ja ruokailuun liittyvistä käytännöistä. Siivouspäivä on tiistaisin. Nuori siivoaa ja imuroi oman huoneensa sekä hänelle osoitetun alueen Marjiksen yhteisistä tiloista. Siivouksen jälkeen nuori saa viikkorahansa sekä pienen ”siivoushyvän”. Siivoushyvä voi olla pieni karkkipussi, patukka tai limu. Ruoka-asioista on kerrottu, että nuori voi toivoa halutessaan itselleen mieluista ruokaa tai ruoka-aineita kaupasta.

Marjiksen säännöt on lueteltu oppaassa. Niitä ovat: toista kunnioittava kielenkäyttö, väkivallattomuus, yörauha ja päihteettömyys. Marjiksessa kiellettyä on tupakanpolto ja mahdolliset tulentekovälineet voidaan takavarikoida nuorilta turvallisuussyistä. Vierailut Marjiksessa ovat sallittuja. Marjikseen saa tulla sukulaisia, ystäviä, perheenjäseniä tai tyttö/poikaystäviä. Vieraiden tulee poistua viimeistään kello 20:00. Kotilomat on sovittu jokaisen nuoren kanssa yksilöllisesti. Tuloneuvottelussa kotilomille menemiset määritellään nuoren, nuoren vanhempien, sosiaalityöntekijän ja Marjiksen työntekijöiden kanssa. Marjiksessa järjestetään nuorille kokouksia. Kokouksissa syödään herkkuja, pyritään tekemään yhdessä jotain ja puhutaan ajankohtaisista asioista.

Marjiksessa järjestetään nuorille erilaisia retkiä ja tapahtumia. Tällaisia ovat esimerkiksi juhlat tai päiväretket. Lisäksi Marjiksen nuoret ja osa työntekijöistä käy kesäloman alussa muutamia päiviä kestävällä mökkireissulla. Nuori saa myös itse toivoa paikkaa, mihin haluaisi mennä. Nuori saa myös kuukausittain yhden elokuvalipun. Toisen elokuvalipun nuori voi saada kirjoittamalla kirjeen sosiaalityöntekijälleen. Lisäksi nuori voi sopimuksen mukaan käydä omahoitajansa kanssa elokuvissa.

7 Pohdinta

7.1 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön eettisyyttä ja luotettavuutta tutkaillessa on tärkeää pohtia, sisältääkö teoreettinen viitekehys luotettavaa tietoa. Käytimme opinnäytetyössämme monipuolisesti erilaisia lähteitä, joita olemme tarkastelleet kriittisesti. Olemme huomioineet lähteissämme niiden valmistumisajankohdan ja pyrkinneet käyttämään mahdollisimman ajan-kohtaisia ja uusia lähteitä. Mikäli olemme käyttäneet hieman vanhempaa lähdettä, olemme kokeneet, että lähteestä otettu teoriapohja on edelleenkin paikkaansa pitävää.

Huomioimme opinnäytetyössä ja sen työstämisen prosessissa kohderyhmän tarpeet vankasti. Opasta tehdessämme otimme huomioon sen nykyaikaisuuden, johdonmukaisuuden ja soveltuvuuden. Lisäksi huomioimme ulkoasun miellyttävyyden ja houkuttelevuuden oppaan visuaalisessa ilmeessä.

Meille oli oppaan teossa ja koko opinnäytetyöprosessissa tärkeää kunnioittaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton arvoja. Niitä ovat: Lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys, yhdenvertaisuus. Olemme huomioineet nämä arvot tehdessämme opinnäytetyötä. Arvostimme kaikkien haastatteluun osallistuvien mielipiteitä sekä työntekijöiden apua oppaan kokoamisessa. Koimme, että kaikki kohderyhmään kuuluvat ovat yhdenvertaisia ja täten otimme huomioon kaikkien mielipiteet. Halusimme opinnäytetyössämme toimia MLL:n periaatteiden mukaisesti. Periaatteita ovat: Avoimuus, ilo, kumppanuus, osallisuus, arjen arvostus. Olemme näitä arvoja ja periaatteita kunnioittamalla halunneet tuoda heidän arvokkaan työnsä ja asiantuntijuutensa näkyväksi.

Pohdimme tarkkaan kohderyhmän vastauksista saadun tiedon luotettavuutta, koska haastattelu suoritettiin sähköpostin välityksellä. Kun vastaajat saavat omassa rauhassa, omalla ajalla ja itse määritetyssä paikassa vastata kysymyksiin, annoimme vastaajille tilaa pohtia vastauksia. Tämä saattaa myös lisätä vastaajan motivaatiota. Toisaalta sähköpostin välityksellä tehty haastattelu saattaa olla huono, koska emme voi varmaksi sanoa, onko kysymyksiin vastannut juuri se henkilö, kenelle kysymykset olimme osoittaneet. Vastauksesta olimme luvanneet kahdelle nuorelle pienet yllätykset. Pohdimme sitä, oliko tämä heidän ainoa syynsä, että he vastasivat kysymyksiin. Työntekijöille ei

ollut vastauksesta luvattu mitään palkkiota, mutta he vastasivat omaksi hyödykseen siihen, koska voivat tulevaisuudessa käyttää työssään opasta uuden nuoren muuttaessa Marjikseen.

Kohderyhmän vastaukset olivat hieman ristiriidassa toistensa kanssa. Vastauksista löytyi myös samoja asioita, mutta joidenkin asioiden kohdalla toisten mielestä tietty sisältö sopii oppaaseen ja toisten mielestä taas ei. Millä perusteella sitten teimme valinnan mitä oppaaseen laitamme? Halusimme ottaa huomioon kaikki kysymyksiin vastanneet, joten olemme huomioineet kaikkien toiveet sisällön suhteen, emmekä ole jättäneet pois asioita. Esimerkiksi yhden vastanneen mielestä oppaaseen ei tule sisällyttää sosiaalityöntekijän nimeä ja puhelinnumeroa tietoturvakysymysten vuoksi. Toinen taas oli sitä mieltä, että se on hyvä idea. Teimme kompromissin ja päätimme laittaa oppaan paperiversioon tyhjän kohdan, johon voi itse täyttää sosiaalityöntekijän tai muun tärkeän henkilön yhteystiedot, mikäli nuori kokee sen tarpeelliseksi. Tulimme myös siihen tulokseen, että jos joku kokee tarpeelliseksi, että oppaassa olisi tyhjä kohta nuoren ajatuksille ja toiveille, voimme laittaa sen oppaan paperiversioon. Jos sitä ei koe tarpeelliseksi, siihen ei ole pakko täyttää mitään. Se on kuitenkin hyvä sisällyttää oppaaseen, koska muutama vastaajista koki haluavansa oppaaseen tyhjän kohdan.

Pohdimme myös sitä, onko eettisesti oikein, ettei nuoret saaneet missään vaiheessa nähdä meitä. Emmekä itse saaneet tilaisuutta luoda minkäänäköistä vuorovaikutussuhdetta nuorten kanssa. Kuitenkin haastateltaessa on tärkeää tutustua haastateltaviin henkilöihin. Nuorille olisi ollut mukavampaa antaa kattavampi esitys meistä ja opinnäytetyöstämme. Nyt olimme täysin sen varassa mitä kirjoitimme sähköpostilla lähetettyjen kysymysten alkuun. Esittelyteksti sähköpostin alussa oli lyhyt ja ytimekäs, että nuoret ja työntekijät jaksoivat lukea sen ja motivaatio vastaamiseen säilyi.

7.2 Oppaan arviointi ja palaute

Oppaan tavoitteena ja tarkoituksena on helpottaa nuorten sopeutumista Nuorisokoti Marjikseen. Muutto Nuorisokoti Marjikseen voi olla nuorelle käännekohta elämässä. Haluamme oppaalla tukea tätä käännekohtaa ja tarjota siihen mahdollisimman informatiivista sisältöä tukemaan sitä. Tarkoituksenamme on edesauttaa nuoren sopeutumista nuorisokodin yhteisöön tukemalla siirtymävaihetta informatiivisella oppaalla, jotta nuoret tietävät millaiseen paikkaan ovat asettumassa.

Marjiksen työntekijät toivoivat oppaan sisältävän ytimekkäästi nuorisokodin arkeen liittyviä sääntöjä, toimintoja ja ohjeita sekä tietoa esimerkiksi viikkorahasta ja omahoitajan kanssa toimimisesta. Heillä oli myös tarve saada tärkeimmät asiat selkeästi muodostettua kirjalliseksi oppaaksi ja PowerPoint -muotoiseen esitykseen, jonka voi yhdessä nuoren kanssa katsoa. Yhteistyössä Marjiksen työntekijöiden kanssa koimme oppaan suunnittelussa merkitykselliseksi nuorten osallisuuden, jotta nuorten toiveet, mielipiteet ja näkemykset tulisivat näkyviin oppaassa.

Tapasimme Marjiksen työntekijöitä sekä olimme aktiivisesti yhteyksissä sähköpostitse opinnäytetyön tekemisen aikana. Lähetimme tekemämme PowerPoint -esityksen ja kirjallisen oppaan Marjiksen työntekijöille ja pyysimme heiltä palautetta, mielipiteitä sekä kehitysehdotuksia. Hyödynsimme heiltä saatua palautetta, jonka pohjalta teimme vielä pieniä sisällöllisiä sekä kieliasumuutoksia PowerPoint -esitykseen sekä oppaan paperiversioon, jotta ne vastaisivat paremmin kohderyhmän tarpeisiin. Kehitysideoiden lisäksi saimme positiivista palautetta tuotteiden sisällöstä sekä visuaalisesta ilmeestä. Tarkoituksena on antaa valmis opas Marjiksen käyttöön opinnäytetyöprosessin päätyttyä, joka vaikuttaa siihen, että oppaan onnistumista tuotteena on haasteellista arvioida ilman kohderyhmän pidempiaikaista käyttökokemusta, joka kehittyy vasta opasta käyttämällä ajan kuluessa. Kuitenkin saadun palautteen perusteella ja omiin tavoitteisiimme nähden, koemme onnistuneemme tuottamaan Marjikselle yhteisten tavoitteidemme mukaisen oppaan.

Oppaan kirjallista versiota tullaan jakamaan Marjiksen työntekijöiden toimesta nuorisokotiin muuttaville nuorille, heidän tullessa tutustumaan Marjikseen. Opas on suunniteltu ja toteutettu Marjiksen nuorisokotiin, joten sitä ei voi hyödyntää sellaisenaan muissa vastaavissa lastensuojelulaitoksissa. Oppaan PowerPoint -esitystä Marjiksen työntekijät voivat katsoa yhdessä sinne muuttavan nuoren sekä hänen vanhempiansa kanssa tutustumiskäynnillä Marjiksessa. Nuoren vanhemmat voivat hyötyä oppaasta mahdollisesti myös silloin, kun nuori on kotilomilla. Perhe voi halutessaan hyödyntää kotona opaiden sisällöstä esimerkiksi arjen aikatauluja, viikkoraha- ja siivouskäytäntöjä tai sääntöjä. Silloin myös nuorelle arki on johdonmukaista paikasta riippumatta.

Opastamme pystyy tulevaisuudessa muuttamaan tai kehittämään, mikäli Marjiksen nuorisokodin toiminnot muuttuvat siten, että niistä pitäisi tarjota erilaista informatiivista sisältöä oppaassa. Opasta pystyy jatkossa tutkimaan myös siltä kannalta, miten yhteisiin toimintalinjauksiin asettuminen on vaikuttanut henkilökunnan työhyvinvointiin. Lisäksi

opasta voi käyttää tukemaan jatkuvasti muuttuvaa työyhteisöä. Oppaan PowerPoint -esityksen voi näyttää sijaisille tai uusille työntekijöille heidän saapuessaan töihin ensimmäistä kertaa. Näin uudet työntekijät ja sijaiset saavat perehdytyksen yhteydessä heidän työtään tukevaa tietoa Marjiksen säännöistä ja toimintatavoista. Oppaan sisältämää tietoa viikkorahoista, säännöistä, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä arjen toiminnoista on merkityksellistä päivittää aina ajankohtaisimpaan tietoon, jotta Marjiksen työntekijät pystyvät tarjoamaan sen hetkistä ja oikeanlaista tietoa asiakkailleen. Oppaan käyttökokeuksesta voi pidemmällä aikavälillä kerätä palautetta ja jatkokehittää sitä vielä toimivammaksi. Oppaasta voi kehittää tulevaisuudessa myös eri kielille saatavia versioita, jotta se ei itsessään rajaisi eri kieliryhmiä ulkopuolelle. Tulevaisuudessa oppaasta voi jatkokehittää myös tekemällä mobiiliruudulle soveltuvan näkymän, jotta oppaan sisältöä pystyy lukemaan kännykän tai tabletin ruudulta. Myös videomuotoon tehty opas voisi toimia perinteisten rinnalla tulevaisuudessa.

7.3 Opinnäytetyön arviointi ja yhteenveto

Aineistoa valitessamme ja kootessamme huomioimme erityisesti sen, että teoria-aineistosta löytyy meidän opinnäytetyöhömme sekä Nuorisokoti Marjikseen tulevaan oppaaseen liittyvät tärkeimmät käsitteet ja teoreettinen viitekehys. Valitsemiemme käsitteiden sekä teemojen merkitys tukee opinnäytetyömme aihetta sekä tuotosta.

Opinnäytetyössä sekä nuorisokotiin tulevassa oppaassa työskentelemme lastensuojelun asiakkaiden kanssa, jolloin teoriaa sekä käytäntöä rajaa osaltaan myös lastensuojelulaki sekä YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Valitsimme teoria-aineistoon myös lastensuojelun laatusuosituksen laatukriteerit, jotka ohjaavat osaltaan lastensuojelussa tehtävää työtä. Halusimme opinnäytetyössämme tukea myös lapsen edun toteutumista siten, että he saavat olla mukana suunnittelemassa opasta, sillä he tulevat olemaan oppaan käyttäjäryhmää. Mannerheimin lastensuojeluliiton toimintaa ohjaavat arvot ja periaatteet, joita halusimme opinnäytetyön teoriassa sekä oppaan käytännön toteutuksessa kunnioittaa toimiessamme yhteistyössä MLL:n kanssa.

Opinnäytetyömme sosiaalipedagogista näkökulmaa tarkasteltaessa rajasimme lakiin, yhteistyökumppanin toiveisiin sekä omaan työskentelymme periaatteisiin sopivimmat käsitteet, sillä koimme niiden tukevan parhaiten työn laatua sekä eettistä pohjaa. Tulimme siihen johtopäätökseen, että tämäntyyppistä lastensuojelun nuorisokotiin tulevaa opasta

ei ole valmiina pohjana olemassa. Olemassa olevat oppaat ovat usein toteutettukin tiettyä lastensuojelulaitosta ajatellen, jolloin on merkityksellistä huomioida juuri se asiakasryhmä näkemyksineen, jotka opasta tulee siinä laitoksessa käyttämään.

Opinnäytetyömme onnistumiseen vaikutti toimiva yhteistyö Nuorisokoti Marjoksen kanssa. Heidän osallisuutensa oppaan tekemisessä oli merkittävää onnistumisen kannalta ja edesauttoi meitä tuottamaan mahdollisimman hyvin heitä palvelevan oppaan. Opinnäytetyömme tekeminen edisti meidän omaa ammatillista kehittymistämme teoreettisen viitekehyksen sekä toiminnallisen oppaan kehittämisen kannalta. Mannerheimin Lastensuojeluliiton arvojen ja periaatteiden kunnioittaminen, sekä kohderyhmän asiantuntijuuden arvostaminen toimi meidän opinnäytetyömme arvoperustana.

Koemme onnistuneemme opinnäytetyön tekemisessä suhteessa tavoitteisiin, jotka alussa sille asetimme. Koemme myös saavuttaneemme tavoitteen tuottaa kohderyhmän tarpeita palveleva tuotos, jonka tekemisessä pystyimme hyödyntämään sosiaalialan teoreettista osaamistamme. Lisäksi opinnäytetyötä tehdessämme kartutimme lisää alan teoreettista osaamista, jonka koemme tukevan meitä sosiaalialan työtehtävissä tulevaisuudessa.

Lähteet

Bardy, Marjatta 2013. Lastensuojelun ytimissä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Suomen Yliopistopaino Oy. Tampere.

Eriksson, Pia, Malja, Marjo, Petrelius, Päivi, Puustinen-Korhonen, Aila 2019:8. Lastensuojelun laatusuositus. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2019. Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto. Helsinki. Saatavana osoitteessa: <julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161862/STM_2019_8_J_Lastensuojelun_laatusuositus.pdf?sequence=1&isAllowed=y> Luettu 12.4.2020.

Forsberg, Hannele, Ritala-Koskinen, Aino, Törrönen, Maritta 2006. Lapset ja sosiaalityö. Kohtaamisia, menetelmiä ja tiedon uudelleenarviointia. PS-kustannus.

Gretschel, Anu, Kiilakoski, Tomi 2007. Lasten ja nuorten kunta. Nuorisotutkimusverkosto. Nuorisotutkimusseura julkaisu 77. Hakapaino Oy. Helsinki.

Heikkinen, Alpo 2017. Arki, arvot ja etiikka. Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet. Talentia. PunaMusta oy 2017. Saatavana osoitteessa: <talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/> Luettu 4.3.2020.

Hoikkala, Susanna 2018:91-111. Lapsen haastattelu sijaishuollon valvontatoiminnassa. Teoksessa Hyvärinen, Sauli, Pösö, Tarja (toim.) 2018. Lasten haastattelu lastensuojelussa. PS-kustannus. Keuruu.

Holopainen, Outi, Lyytikäinen, Tuija, Niskanen, Henna 2018:47-70. Selvittelevä haastattelu. Teoksessa Hyvärinen, Sauli, Pösö, Tarja (toim.) 2018. Lasten haastattelu lastensuojelussa. PS-kustannus. Keuruu.

Hämäläinen, Juha 1999. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopion Yliopisto. Kuopio.

Joutasniemi, Toini 2016. "Siellä oli ohjaajatkin pelaamassa..". Nuorisokotiin sijoitettujen nuorten kokemuksia ja ajatuksia yhteisöllisyydestä. Pro gradu -tutkielma. Sosiaalityö. Lapin Yliopisto. Saatavana osoitteessa: <core.ac.uk/download/pdf/44346501.pdf>. Luettu 22.7.2020.

Kyrönlampi-Kylmänen, Taina 2010. Lapsen hyvä arki. Kirjapaja. Helsinki.

Kyrönseppä, Ulla, Rautiainen, Juha-Matti 1993. Lapsi laitoksessa. Werner Söderström Osakeyhtiö. Porvoo-Helsinki-Juva.

Laakso, Riitta, Enroos, Rosi 2016:5. Vierailloilla ovilla. Lapsen sijaishuoltopaikkaan tulo huostaanotettujen lasten ja sijaishuoltopaikkojen toimijoiden näkökulmasta. Yhteiskuntapolitiikka 81.

Lastensuojelulaki 417/2007. Finlex. Saatavana osoitteessa <finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#L9P40> Luettu 2.3.2020.

MLL Nuorisokoti Marjis n.d. Saatavana osoitteessa: <helsinki.mll.fi/nuorisokoti-marjis/> Luettu 28.2.2020.

MLL Organisaatio 2020. MLL:n strategia 2017. Saatavana osoitteessa: <mll.fi/tietoa-mllsta/organisaatio/mlln-strategia/>. Luettu 4.3.2020.

Nuorisokoti Marjksen esite n.d. MLL. Tekijöillä hallussa.

Nuorisolaki 1285/2016. Annettu Helsingissä 21. päivänä joulukuuta 2016. Saatavana osoitteessa: <finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>. Luettu 19.5.2020.

Sinkkonen, J. 2010. Mikä lastenkodin arjessa hoitaa? Teoksessa P. Kiiskinen & T. Eskelinen (toim.) Iskä, äiskä, omahoitsu ja mä siltaa rakentamassa. Helsinki: Pelastakaa Lapset ry:n julkaisusarja n:ro 18.

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos: Lastensuojelun käsikirja n.d. Lastenkoti, nuorisokoti. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavana osoitteessa: <thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuollon-muodot/lastensuojelulaitokset/lastenkoti-nuorisokoti> Luettu 20.2.2020.

Terveiden ja hyvinvoinninlaitos: Lastensuojelun käsikirja 2019. Sijaishuolto, Sijaishuoltoon siirtyminen ja yhteistyö vanhempien kanssa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavana osoitteessa <thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/sijaishuoltoon-siirtyminen-ja-yhteistyo-vanhempien-kanssa> Luettu 19.3.2020.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos: Lastensuojelutilasto n.d. Lastensuojelun tilastoa. Saatavana osoitteessa: <thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/toimijat-tyon-tuki-hallinto/lastensuojelu-ja-thl/lastensuojelun-tilastoa>. Luettu 8.7.2020.

Toivonen, Virve, Kirsi, Pollari 2018:73-90. Lapsen haastattelu – osa lapsen oikeutta osallistua. Teoksessa Hyvärinen, Sauli, Pösö, Tarja (toim.) 2018. Lasten haastattelu lastensuojelussa. PS-kustannus. Keuruu.

Unicef n.d. Mikä on lapsen oikeuksien sopimus? Saatavana osoitteessa: <unicef.fi/lapsen-oikeudet/mika-on-lapsen-oikeuksien-sopimus/>. Luettu 9.2.2020.

Vario, Pipsa, Barkman, Johanna, Kiili, Johanna, Nikkanen, Marko, Oranen, Mikko, Tervo, Jaana 2012:6. "Suojele unelmia, vaali toivoa". Nuorten suositukset lastensuojelun ja sijaishuollon laadun kehittämiseksi. Lapsiasiavaltuutetun toimiston julkaisuja. Jyväskylä. Saatavana osoitteessa: <lapsiasia.fi/wp-content/uploads/2015/04/suojele-unelmia-vaali-toivoa.pdf> Luettu 16.2.2020.

Vilka, Hanna, Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vuokko, Pirjo 1997. Avaimena asiakaslähtöisyys. Oy Edita Ab. Helsinki.

Väestöliitto kannanotto 2017. Nuoret ikäpolvet yhteiskunnan rakentamisen keskiöön satavuotiaassa Suomessa. Väestöliiton syyskokous 29.11.2017. Saatavana osoitteessa: <vaestoliitto.fi/?x27375=7601139>. Luettu 8.7.2020.

Moikka! 😊

Olemme sosionomiopiskelijat Vilma ja Jemina. Opiskelemme Metropolia Ammatikorkeakoulussa ja tarkoituksemme on tehdä opinnäytetyö teille Marjikseen. Teemme informatiivisen oppaan, jonka voi antaa nuorelle hänen muuttaessa Marjikseen. Tarkoituksena on, että opas tukisi nuoren siirtymävaihetta sekä sisältäisi tärkeää käytännön tietoa Marjiksen toimintatavoista ja säännöistä.

Käsitlemme vastauksenne anonymisti, joten teidän henkilöllisyyttänne ei voi saada selville vastausten perusteella. Hävitämme vastaukset opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen.

Vastausaikaa on 6.4.2020 maanantaihin asti.

Mitä mielestäsi oppaan pitäisi sisältää?

Mitkä tiedot ovat tarpeellisia perusarjessa?

Mikä oli vanhassa oppaassa hyvää/kehitettävää? (Jos ylipäättäen olet tietoinen vanhan oppaan olemassaolosta)

Onko mielestäsi tärkeää, että oppaaseen tulisi omahoitajan nimi ja sosiaalityöntekijän yhteystiedot?

Koetko hyödylliseksi, että oppaan lopussa olisi tyhjää tilaa toiveille, kysymyksille tai mietteille?

KIITOS VASTAUKSESTA! 😊

Moikka! 😊

Olemme sosionomiopiskelijat Vilma ja Jemina. Opiskelemme Metropolia Ammatikorkeakoulussa ja tarkoituksemme on tehdä opinnäytetyö Marjikseen. Teemme teille informatiivisen oppaan, jonka saa muuttaessa Marjikseen. Koemme tärkeäksi, että te nuoret saatte tuoda omat näkemyksenne esille oppaan sisällössä. Pienetkin vinkit tai ehdotukset ovat meille tärkeitä.

Käsitlemme vastauksenne anonyymisti, joten teidän henkilöllisyyttänne ei voi saada selville vastausten perusteella. Hävitämme vastaukset opinnäytetyön hyväksymisen jälkeen.

Ps. vastauksesta tiedossa pieni yllätys.

Vastausaikaa on 6.4.2020 maanantaihin asti.

Mitä mielestäsi hyvä opas sisältää?

Mitkä tiedot ovat tarpeellisia Marjiksen perusarjessa? (esimerkiksi säännöt, kotiintuloajat, viikkorahatiedot, ruuanlaittoon liittyvät käytännöt, siivoaminen, yhteystiedot)

Mikä herättäisi kiinnostusta lukea opasta?

Mitä mieltä olet siitä, että oppaaseen tulisi omahoitajan nimi ja sosiaalityöntekijän yhteystiedot?

Minkälaista tietoa haluisit saada Marjiksen ympäristöstä ja mahdollisista aktiviteeteista?

Koetko tärkeäksi, että oppaan lopussa on tyhjää tilaa toiveille, kysymyksille tai mietteille?

KIITOS VASTAUKSESTA! 😊

"Jos voisin antaa
sinulle yhden
ominaisuuden,
antaisin kyvyn
nähdä itsesi
kuten muut
näkevät sinut.
Silloin voisit
huomata miten
verraton olet."

Mikä MARJIS on?

- Nuorisokoti 13-17 vuotiaille
- Sijaitsee Helsingin Ullanlinnassa

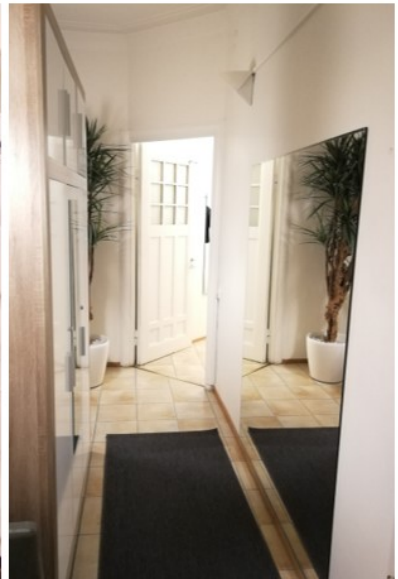
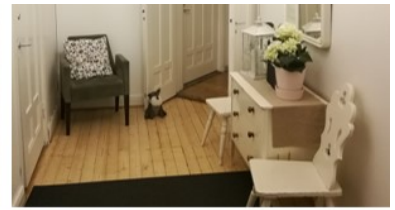
Marjiksessa asuessa sinulla on:

- Rauhallinen ja turvattu paikka kasvaa
- Oma huone
- Turvallisia ja luotettavia aikuisia ympärilläsi, jotka ovat tukenasi kaikessa

Me täällä Marjiksessa olemme sinua varten!

Omahoitajat ovat apunasi

- Sinulla on Marjiksessa kaksi omahoitajaa
- Omahoitaja auttaa sinua kaikissa asioissasi ja ovat tukenasi elämän tärkeissä asioissa.
- Omahoitajan kanssa voitte käydä vaikka kahvilla, elokuvissa tai tekemässä jotain itsellesi mielekästä puuhaa!

Miten hommat toimii Marjiksessa

Vierailut:

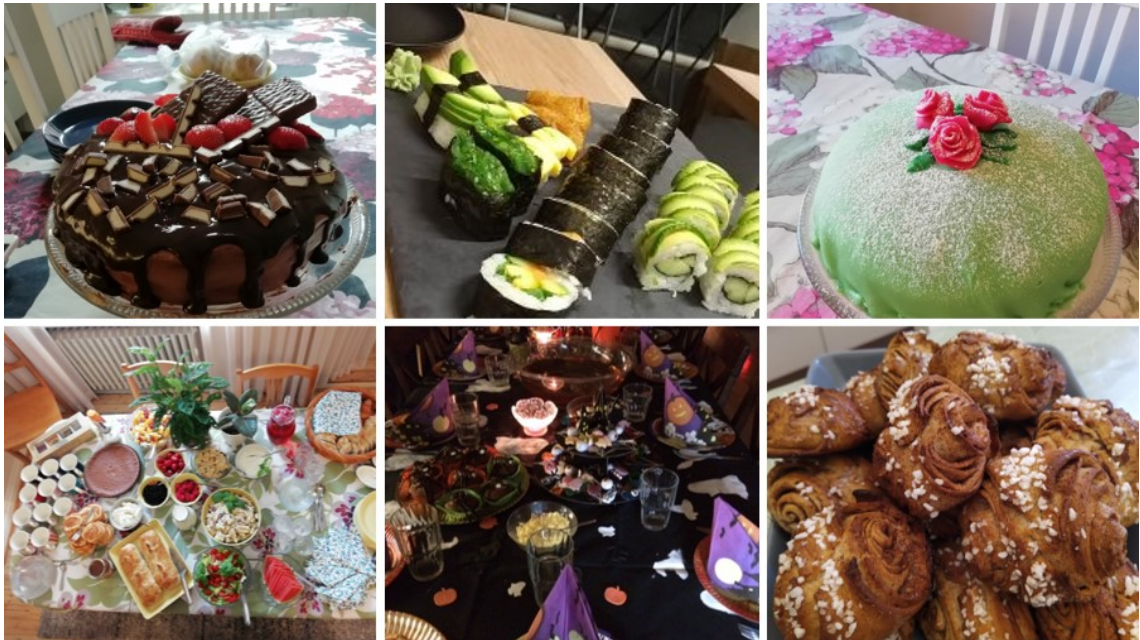
- Kaverit, sukulaiset, perheenjäsenet ja kumppanit voivat tulla sopimuksen mukaan käymään
- Vieraiden tulee poistua viimeistään 20:00

Kotilomat:

- Kotilomista sovitaan yksilöllisesti
- Niistä on sovittu tuloneuvottelussa sinun, vanhempiesi, sosiaalityöntekijäsi ja Marjiksen työntekijöiden kanssa

Ruokahommat:

- Kauppakassitilaus tulee kaksi kertaa viikossa
- Saat toivoa haluamiasi ruokia ja viikonlopuksi mieleistä viikonloppuherkkua
- Saat halutessasi tehdä ruokaa tai leipoa

Marjiksessa kiellettyä on:

- Päihteet
- Väkivalta
- Energijuomat
- Tupakanpolto
- Tulentekovälineet

Noudatathan sääntöjä, jotta kaikilla olisi hyvä olla Marjiksessa!

Marjiksen aikataulut

Kotiintuloajat arkisin:

- 12-13v klo 20:00
- 14-16v klo 21:00
- 17-18v klo 22:00

Huoneisiin klo 22:00

Herätykset arkisin klo 9:30

Kotiintuloajat viikonloppuisin:

- 12-13v klo 21:00
- 14-16v klo 22:00
- 17-18v klo 23:00

Huoneisiin klo 00:00

Herätykset viikonloppuisin klo 11:00

Marjiksen siivouspäivä

- Tiistaisin sinulla on siivouspäivä, silloin tehtävänäsi on siivota ja imuroida oma huone ja sinulle merkitty siivousalue
- Merkitty siivousalue on yhteisistä tiloista jokin alue. Se vaihtuu viikoittain
- Kun aikuinen on tarkistanut huoneen ja siivousalueen saat viikkorahan ja siivousherkun

Sinun raha-asiasi

- Viikkoraha 15€
- Hygieniaraha 20 € kuussa
- Vaateraha 50€ kuussa
- Kampaajaraha 60€ vuodessa
- Omaohjaajan kanssa käydään vaateostoksilla ja hyggäostoksilla
- Kun muutat, voit käydä omahoitajan kanssa Ikeassa ostamassa huoneeseesi tarpeellisia juttuja. Saat ne mukaasi muuttaessasi Marjiksesta pois

Tärkeitä asioita just sulle

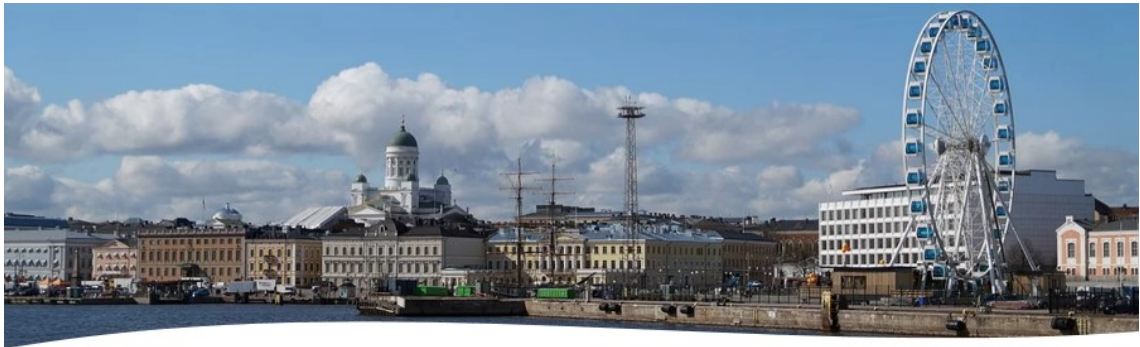
- Teille nuorille järjestetään kokous vähintään viiden viikon välein
  - Kokouksessa keskustellaan ajankohtaisista asioista
  - Siellä voit esittää toiveitasi ja mielipiteitasi Marjiksen toiminnan suhteen
- Jos Marjiksessa tulee erimielisyyksiä tai riitoja, aikuiset auttavat teitä selvittämään ne

Sinulla on oikeus...

- Hyvään ja kunnioittavaan kohteluun
- Turvallisiin aikuisiin ja merkityksellisiin ihmissuhteisiin
- Tavata tärkeitä ja turvallisia läheisiä
- Tavata sosiaalityöntekijää
- Saada tietoa omasta tilanteestasi ja sinua koskevista asiakirjoista
- Saada taloudellista tukea käyttövaroina
- Palveluihin ja tukitoimiin
- Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen

<https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/hoito-ja-kasvatus-sijaishuollossa/lapsen-oikeudet-sijaishuollossa>

Marjiksen ulkopuolella tapahtuu...

- Marjiksen ympäristössä voit esimerkiksi käydä:
  - Harrastuksissa
  - Nauttia luonnosta
  - Käydä lenkipolulla
  - Käydä lähellä olevissa kauppakeskuksissa

Marjiksessa tehdään kivoja juttuja, kuten...

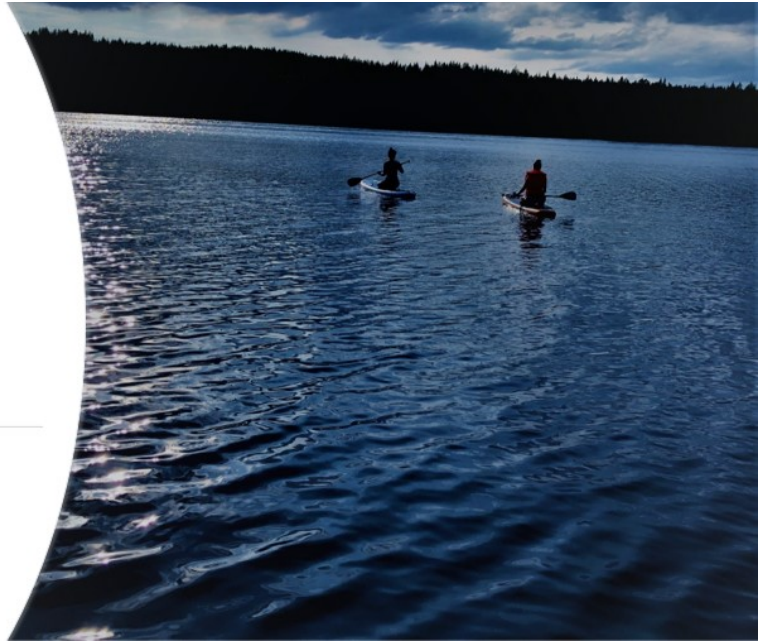
- Järjestetään retkiä ja tapahtumia esim. Lintsille tai Särkänniemeen
- Muutaman päivän mittaisia mökkireissuja kesäloman alussa
- Käydään esim. Megazonessa, keilaamassa, syömässä, elokuvissa yms
- Lisäksi sinulla on joka kuukausi mahdollisuus saada leffalippu. Toisen leffalipun voit saada kirjoittamalla kirjeen sosiaalityöntekijälle

Ps. tiesithän, että voit ehdottaa erilaisia tekemisiä Marjikselle

*"Sillä ei ole
merkitystä
mitä sinä saat
päämäärän
saavutettua,
vaan millainen
sinusta on sen
ansiosta tullut."*

TERVETULO A MARJIKSEEN!

(Muuttavan nuoren nimi)

MARJIS

- ❖ Nuorisokoti 13-17 -vuotiaille
- ❖ Sijaitsee Helsingin Ullanlinnassa

Marjiksessa asuessasi sinulla on:

- ❖ Rauhallinen ja turvattu paikka kasvaa
- ❖ Oma huone
- ❖ Turvallisia ja luotettavia aikuisia ympärilläsi, jotka ovat tukenasi kaikessa

Omahoitajat ovat apunasi:

- ❖ Sinulla on Marjiksessa kaksi omahoitajaa
- ❖ Omahoitaja auttaa sinua kaikissa asioissasi ja ovat tukenasi elämän tärkeissä asioissa.
- ❖ Omahoitajan kanssa voitte käydä vaikka kahvilla, elokuvissa tai tekemässä jotain itsellesi mielekästä puuhaa!

Miten hommat toimii Marjiksessa:

Vierailut:

- ❖ Kaverit, sukulaiset, perheenjäsenet ja kumppanit voivat tulla sopimuksen mukaan käymään
- ❖ Vieraiden tulee poistua viimeistään 20:00

Kotilomat:

- ❖ Kotilomista sovitaan yksilöllisesti

Ruokahommat:

- ❖ Kauppakassitilaus tulee kaksi kertaa viikossa
- ❖ Saat toivoa haluamiasi ruokia ja viikonlopuksi mieleistä viikonloppuherkkua
- ❖ Saat halutessasi tehdä ruokaa tai leipoa

Marjiksessa kiellettyä on:

- ❖ Päihteet
- ❖ Väkivalta
- ❖ Energiajuomat
- ❖ Tupakanpoltto
- ❖ Tulentekovälineet

Marjiksen siivouspäivä:

- ❖ Tiistaisin sinulla on siivouspäivä
- ❖ Siivoat oman huoneen ja sinulle merkityn siivousalueen yhteisistä tiloista
- ❖ Kun aikuinen on tarkistanut huoneen ja siivousalueen, saat viikkorahan ja siivousherkun

Sinun raha-asiasi:

- ❖ Viikkoraha 15€
- ❖ Hygieniaraha 20€ kuussa
- ❖ Vaateraha 50€ kuussa
- ❖ Kampaajaraha 60€ vuodessa
- ❖ Omaohjaajan kanssa käydään vaateostoksilla ja hyggaostoksilla
- ❖ Kun muutat, voit käydä omahoitajan kanssa Ikeassa ostamassa huoneeseesi tarpeellisia juttuja

Tärkeitä asioita just sulle:

- ❖ Teille nuorille järjestetään kokous vähintään viiden viikon välein
- ❖ Kokouksessa keskustellaan ajankohtaisista asioista
- ❖ Siellä voit esittää toiveitasi ja mielipiteitäsi Marjiksen toiminnan suhteen
- ❖ Jos Marjiksessa tulee erimielisyyksiä tai riitoja, aikuiset auttavat teitä selvittämään ne

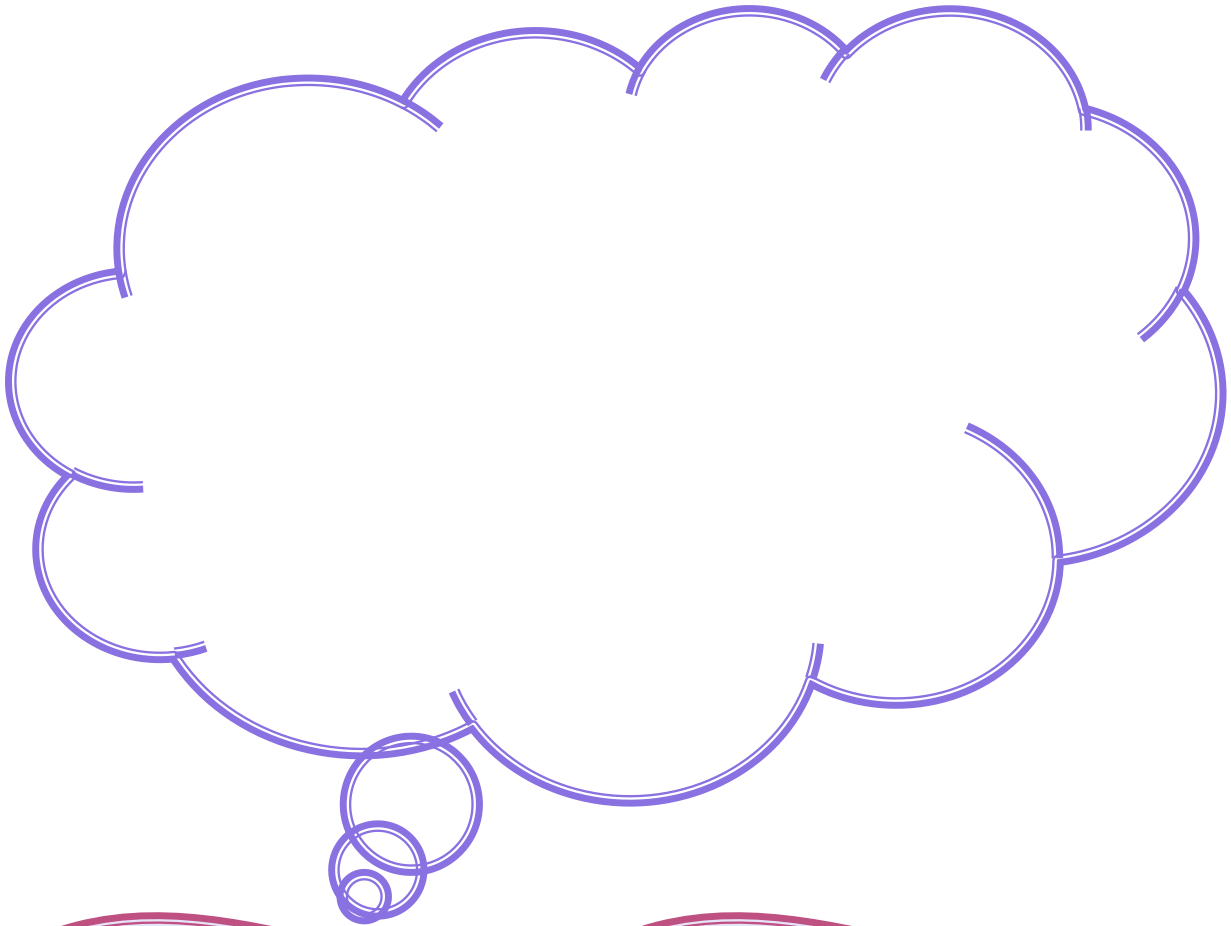
Sinulla on oikeus:

- ❖ Hyvään ja kunnioittavaan kohteluun
- ❖ Turvallisiin aikuisiin ja merkityksellisiin ihmissuhteisiin
- ❖ Tavata tärkeitä ja turvallisia läheisiä
- ❖ Tavata sosiaalityöntekijää
- ❖ Saada tietoa omasta tilanteestasi ja sinua koskevista asiakirjoista
- ❖ Saada taloudellista tukea käyttövaroina
- ❖ Palveluihin ja tukitoimiin
- ❖ Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen

Marjiksessa tehdään kivoja juttuja kuten...

- ❖ Retkiä ja tapahtumia
- ❖ Mökkireissuja
- ❖ Käydään esim. Megazonessa, keilaamassa, syömässä, elokuvissa yms.
- ❖ Lisäksi sinulla on joka kuukausi mahdollisuus saada leffalippu. Toisen leffalipun voit saada kirjoittamalla kirjeen sosiaalityöntekijälle

Tässä on tilaa sinun toiveillesi ja ajatuksillesi, kuulemme niitä mielellämme!

Tärkeitä yhteystietoja:

Tavataan Marjiksessa!